

**GENÇLİK MERKEZLERİNDE SERBEST ZAMAN
ETKİNLİKLERİNE KATILAN BİREYLERİN
İNTERNET BAĞIMLILIĞI DÜZEYLERİNİN FARKLI
DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Hazal ÇELİK

**Yüksek Lisans Tezi
Spor Yönetimi Ana Bilim Dalı
2024**

(Her hakkı saklıdır.)

T.C
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
KİŞİ SPORLARI VE SPOR BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI
SPOR YÖNETİMİ BİLİM DALI

**GENÇLİK MERKEZLERİNDE SERBEST ZAMAN ETKİNLİKLERİNE KATILAN
BİREYLERİN İNTERNET BAĞIMLILIĞI DÜZEYLERİNİN FARKLI
DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

(Examining the Internet Addiction Levels of Individuals Participating in Free Time Activities
in Youth Centers in Terms of Different Variables)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazal ÇELİK

Danışman: Doç. Dr. Sertaç ERCİŞ

Erzurum
Eylül, 2024

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Hazal ÇELİK tarafından hazırlanan “Gençlik Merkezlerinde Serbest Zaman Etkinliklerine katılan Bireylerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı çalışması 06/09/2024 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Spor Yönetimi Ana Bilim Dalı, Spor Yönetimi Bilim Dalında Yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı:	Prof. Dr. Erdoğan TOZOĞLU <i>Atatürk Üniversitesi</i>	Aslı ıslak imzalıdır
Danışman:	Doç. Dr. Sertaç ERCİŞ <i>Atatürk Üniversitesi</i>	Aslı ıslak imzalıdır
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Öner GÜLBAHÇE <i>Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi</i>	Aslı ıslak imzalıdır

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

.... / / 202.

Aslı ıslak imzalıdır

Prof. Dr. Fatih KIYICI
Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yükseklisans Tezi olarak sunduğum “Gençlik Merkezlerinde Serbest Zaman Etkinliklerine Katılan Bireylerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

06 / 09 / 2024

Aslı ıslak imzalıdır

Hazal ÇELİK

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun/.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun/.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Danışmanım olarak beni onurlandıran, çalışmalarım ve araştırmalarımda bilgi ve deneyimleri ile desteğini esirgemeyen Doç. Dr. Sertaç ERCİŞ'e, Prof. Dr. Erdoğan TOZOĞLU'NA, tez çalışmamın anket uygulanması sürecinde yardımını esirgemeyen Kurum çalışanlarına, çalışmamda desteğini esirgemeyen Eşim Fikret ÇELİK'e ve bu süreçte destek ve yardımları ile her zaman yanımda olan değerli aileme teşekkür ederim.

Hazal ÇELİK

ÖZ

YÜKSEKLİSANS TEZİ

GENÇLİK MERKEZLERİNDE SERBEST ZAMAN ETKİNLİKLERİNE KATILAN BİREYLERİN İNTERNET BAĞIMLILIĞI DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Hazal ÇELİK

Eylül 2024, 53 Sayfa

Amaç: Bu araştırma, Erzurum ili merkezindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin internet bağımlılığı düzeylerini keşfetmeyi ve bu bağımlılık düzeylerinin çeşitli demografik değişkenler açısından nasıl farklılaştığını incelemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Bu çalışmada nicel araştırmada yöntemi kullanılmıştır. Veriler, gençlik merkezleri faaliyetlerine katılan bireyler arasında anket yöntemiyle toplanmıştır. Anket, internet bağımlılığı ölçeği ve demografik bilgi formundan oluşmaktadır. Veriler SPSS programında analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırma sonucunda katılımcıların internet bağımlılıkları ile yaş, aile yapısı, faaliyet türü, haftalık faaliyetlere katılma süresi, katılma amacı, günlük internette geçirdikleri süreye göre değişkenlik gösterdiği; cinsiyet, sosyo-ekonomik, kişisel aylık gelir, çalışma durum gibi değişkenlerin internet bağımlılığı düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç: Gençlik merkezlerindeki serbest zaman etkinliklerine katılımın internet bağımlılığını azalttığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle, gençlik merkezlerinin ve benzeri sosyal faaliyetlerin desteklenmesi gerektiği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: gençlik merkezleri, serbest zaman, internet bağımlılığı

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

EXAMINING THE INTERNET ADDICTION LEVELS OF INDIVIDUALS PARTICIPATING IN FREE TIME ACTIVITIES IN YOUTH CENTERS IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES

Hazal ÇELİK

September 2024, 53 Pages

Purpose: This research aims to explore the levels of internet addiction among individuals participating in leisure activities at youth centers in the central region of Erzurum province and to examine how these addiction levels differ in terms of various demographic variables.

Method: In this study, a quantitative research method was used. Data were collected through a survey conducted among individuals participating in youth center activities. The survey consisted of the Internet Addiction Scale and a demographic information form. The data were analyzed using the SPSS program.

Findings: As a result of the research, it was found that participants' internet addiction levels varied according to age, family structure, type of activity, weekly participation duration, purpose of participation, and the amount of time spent on the internet daily; however, there were no significant differences in internet addiction levels based on gender, socio-economic status, personal monthly income, or employment status.

Result: It was concluded that participation in leisure activities at youth centers reduces internet addiction. Therefore, it is recommended to support youth centers and similar social activities.

Keywords: youth centers, leisure time, internet addiction

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	viii
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ.....	ix
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş	1
Araştırmanın Amacı	3
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi	4
Araştırmanın Sınırlılıkları	4
Varsayımlar	6
Terim ve Tanımlar.....	7
İKİNCİ BÖLÜM	9
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	9
Gençlik	9
Gençlik Merkezi.....	10
Zaman.....	10
Serbest Zaman Kavramı	10
Serbest Zaman Etkinlikleri.....	11
Bağımlılık Kavramı.....	12
İnternetin Tanımı.....	12
İnternetin Tarihçesi	12
İnternet Bağımlılığı	13
İlgili Araştırmalar.....	13
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	15
Yöntem	15
Araştırma Yöntemi.....	15
Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu	15

Veri Toplama Teknikleri/Araçları.....	15
Kişisel bilgi formu.	15
Young İnternet Bağımlılığı Testi - Kısa Formu.....	15
Süreç/Uygulama.....	16
Verilerin Analizi.....	16
Araştırmacı Rolü	17
Geçerlik ve Güvenirlik.....	17
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	19
Bulgular	19
BEŞİNCİ BÖLÜM	25
Tartışma ve Sonuç	25
Öneriler.....	29
KAYNAKÇA	30
EKLER	37
EK-1. Etik Kurul Kararı.....	37
EK-2. Anket İzni	38
Ek-3. Anket Formu	39
EK-4. İnternet Bağımlılığı Ölçeği.....	40
EK-5. Ölçek Kullanım İzni	41
ÖZGEÇMİŞ.....	42

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Ölçeğin Normallik Dağılım Tablosu	16
Tablo 2. Ölçeğin Cronbach Alpha Değeri	17
Tablo 3. Araştırmaya Katılan Bireylerin Cinsiyet Dağılımları	19
Tablo 4. Araştırmaya Katılan Bireylerin Aile Yapıları	19
Tablo 5. Araştırmaya Katılan Bireylerin Çalışma Durumları	19
Tablo 6. Araştırmaya Katılan Bireylerin Yaptıkları Faaliyet Türleri	20
Tablo 7. Araştırmaya Katılan Bireylerin Faaliyet Yapma Amaçları.....	20
Tablo 8. Araştırmaya Katılan Bireylerin Faaliyetlere Katılmalarının İnternet Kullanım	20
Tablo 9. Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları	20
Tablo 10. Katılımcıların Yaşlarına Ait Korelasyon Tablosu	21
Tablo 11. Katılımcıların Kişisel Aylık Gelir Durumuna Ait Korelasyon Tablosu.....	21
Tablo 12. Aile yapısı Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları	21
Tablo 13. Çalışma Durumuna Göre T-Testi Sonuçları	22
Tablo 14. Faaliyet Türü Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları.....	22
Tablo 15. Katılımcıların Faaliyetlere Katılma Süresine Ait Korelasyon Tablosu	23
Tablo 16. Katılımcıların Haftalık Faaliyetlere Katılma Süresine Ait Korelasyon Tablosu	23
Tablo 17. Faaliyetlere Katılma Amacı Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları	23
Tablo 18. Katılımcıların Günlük İnternette Geçirdikleri Süreye Ait Korelasyon Tablosu.....	24

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

ARPANET	: İleri Araştırma Projeleri Ajansı
ASDÖ-R	: Aşırı Sosyal Davranış Ölçeği
BM	: Birleşmiş Milletler
DARPA	: Savunma İleri Araştırma Projeleri Ajansı
GSB	: Gençlik ve Spor Bakanlığı
NFSnet	: Ulusal Bilim Vakfı Ağı
TCP/IP	: İletişim Kontrol Protokolü/İnternet Protokolü
TDK	: Türk Dil Kurumu
UGSPB	: Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi
WB	: Dünya Bankası

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Gençlerin dinamiklerini kavrayabilmek ve gereksinimlerini doğru şekilde saptayabilmek için, değişen çevresel faktörleri dikkate alarak güncel yöntemlerle problemlere çözüm üretmek esastır. Bu çerçevede, öncelikle gençliğin yerel ve ulusal düzeyde kapsamlı bir şekilde tanımlanması ve yaş aralığının belirlenmesi gerekmektedir. Bu tanım ve yaş aralığı temel alınarak, gençlerin ihtiyaçlarının belirlenmesi, etkili ve sürdürülebilir çözüm stratejilerinin geliştirilmesine zemin hazırlayacaktır (Yılmaz, 2019).

"Gençlik kavramı, bireylerin biyolojik, psikolojik ve toplumsal gelişim süreçlerinin dikkate alınarak değerlendirilir. Bu gelişim süreçlerinin farklı yerlerde ve zamanlarda değişkenlik göstermesi, gençlik döneminin başlangıç ve bitiş noktalarının farklı algılanmasına yol açmaktadır. Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi (UGSPB) gençliği tanımlarken, zaman, toplumsal yapı, sosyo-ekonomik gelişmeler, kültürel ve geleneksel faktörleri göz önünde bulundurulması gerektiğini belirtmiştir. Ülkemiz şartlarında, gençler genellikle 14-29 yaş aralığında değerlendirilir" (GSB, 2013).

Serbest zaman, temel ihtiyaçların karşılanması, çalışma ve uyku sonrasında kalan zamanı ifade eder ve bu süre zarfında gerçekleştirilen faaliyetler serbest zaman etkinlikleri olarak tanımlanır (Roberts, 2006; Murphy, 2003). "Leisure" terimi, etimolojik olarak İngilizce "leisure" kelimesinden türemiş olup özgürlük veya fırsat sağlama durumunu ifade eder. Bu kavram genellikle zorlayıcılığın olmadığı ya da özgürlüğün hakim olduğu durumlarla ilişkilendirilir. Boş zamanın artmasıyla birlikte, boş zaman kavramı daha fazla tartışılmaya başlanmıştır. Sistemin öngördüğü şekilde boş zamanın etkili bir şekilde değerlendirilmesi, bireyin toplum içinde sürekli üretkenliğini sağlamada önemli bir rol oynamıştır (Karaca, 2015).

Günümüzde, bilimsel ve teknolojik ilerlemelerin hızla arttığı, yaşam koşullarının büyük ölçüde iyileştiği ve çalışma saatlerinin azalmasıyla birlikte serbest zamanın arttığı bir dönemde bulunuyoruz. Günlük yaşantımızda, iş ve diğer aktivitelerin monoton ve tekrarlayan çabalar haline gelmesi, serbest zaman etkinliklerini yaşamın önemli bir parçası ve bir yeniden enerji kazanma aracı haline getirmiştir. Bu durum, bireylerin serbest zamanlarını değerlendirmelerine yönelik çeşitli seçenekler sunan dinamik bir sektörün ortaya çıkmasına neden olmuştur. Ekonomik verimliliğin artması ve çalışma koşullarının rahatlamasıyla birlikte, serbest zamanın

bilinçli bir şekilde yönetilmesi olumlu sonuçların ortaya çıkmasına sebep olmuştur (Balcı vd., 2002).

Yüzyılın başında, bilimsel ve teknolojik ilerlemelerin olağanüstü bir hızla arttığı, yaşam koşullarının büyük oranda iyileştiği ve bireylerin iş saatlerinin kısaldığı bir dönemi deneyimliyoruz. Bu değişim, günlük rutinlerin monotonlaşması ve tekrarlanmasıyla birlikte, serbest zaman aktivitelerini yaşamın temel bir bileşeni ve yeniden enerji toplama aracı haline getirmiştir. Bu bağlamda, bireylerin serbest zamanlarını değerlendirmeleri için sunduğu geniş seçeneklerle dolu dinamik bir sektör ortaya çıkmıştır. Ekonomik verimlilikteki artış ve çalışma koşullarındaki rahatlamının etkisiyle, serbest zamanın bilinçli bir şekilde yönetilmesi, olumlu sonuçlar doğurmuştur (Tolukan & Yılmaz, 2016).

Serbest zamanın şekillenmesinde kişilerin aktiviteden beklenti düzeylerinin önemli olduğu vurgulanmış, bireylerin yapılacak faaliyeti farklı ölçüde isteyebileceği üzerinde durulmuştur (Öner, 2017).

Serbest zamanın değerlendirilmesindeki etkinliklerde katılımı kısıtlayan faktörler, bireyin etkinlik davranışının anlaşılmasında birey ile etkinlik arasında nedensellik bağının kurulmasında önemli role sahiptir. Bu nedenle serbest zaman etkinliklerine katılma/katılmama nedenlerini anlamak önemlidir (Gürbüz vd., 2019).

Serbest zamanın nasıl değerlendirileceği konusunda bireylerin istekleri ve beklentileri önemlidir. Bireylerin serbest zaman etkinliklerine katılım sağlamasının bir çok konuda bireye yararı bulunmaktadır (Selçuk & Akdağ, 2020). Bu etkinliklere katılımın bireylere yararları sağlıklı, huzurlu olmak, karakter gelişimine katkı sağlamak şeklinde sıralanabilir (Karaküçük & Ekenci, 1995).

Kitle iletişim araçlarının bir çok çeşidinin olması tercih edilmelerine sebep olmaktadır. Bunlar içerisinde en çok tercih edilen ise internettir (Öner, 2017). Kitle iletişim araçları birçok çeşitliliğe sahip olmakla beraber en çok tercih edileni ise internettir (Arısoy, 2009).

İnternetin temel kullanım amacı bilgiye kolay, güvenli erişim, paylaşım için ekonomik, pratik ve iletişim kurmayı kolaylaştıran bir platform olmasına rağmen; olağanın üstünde bir hızla yayılması, uygun olmayan, aşırı kullanım sağlanması sonucunda internet bağımlılığına yol açmaya başlamıştır (Arısoy, 2009).

İnternetin sosyal medya kullanımı sosyallik, alışveriş yapma, bilgiye ulaşma konusunda birçok yararı vardır fakat aşırı kullanıldığında ise bağımlılık yapmaktadır. Son yıllarda özellikle gençler arasında yaygınlaşan bir durum olarak gözlemlenen internet bağımlılığı veya problemli internet kullanımı, internetin aşırı kullanımının bir sonucudur. Bu

sahada yapılan bir çok çalışma sorunun ne denli fazla olduğunu ortaya koymaktadır (Young, 2010).

Aynı şekilde yurt içinde yapılan çalışma örneklerine bakıldığında da benzer sorunlar dikkatimizi çekmektedir (Aslan, 2019).

İnternet kullanım alanlarındaki artış, bireylerin o ortamdaki geçirdikleri zamanın artmasına yol açmakta ve bu durum aşırı kullanım bağımlılığına dönüşebilmektedir (Günay vd., 2018). İnternet bağımlılığı, Young tarafından 'İnternetin fazla kullanılması isteğinin durdurulamaması, İnternetsiz geçirilen zamanın anlamını yitirmesi, internet yokluğunda aşırı sinirlilik ve agresiflik durumunun meydana gelmesi, bireyin iş, sosyal ve hayatını olumsuz etkileyen bir faktör' olarak tanımlanmıştır.

Sanayi devriminden sonra teknolojik olarak ileri düzeyde olan toplumlar, çalışma sürelerini kısaltma eğiliminde olmuşlardır. Bu durum, birey sağlığının daha fazla öncelik kazanması, çalışma saatleri dışında dinlenmeye ve bireysel zamanın daha etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik bir farkındalığın artmasına bağlanabilir (Köybaşı, 2006).

Bireylerin serbest zamanlarını verimli bir şekilde geçirmeleri, kendi yetenekleri, ilgi alanları, yaşları, cinsiyetleri, sosyal-kültürel durumları, ikamet ettikleri bölgenin özellikleri, doğal çevre, iklim koşulları, bulundukları ortamdaki kaynaklar ve spor imkanları gibi çeşitli faktörlere bağlı olarak kendi tercihlerine uygun bir veya birden fazla aktiviteyi seçmelerini gerektirmektedir (Gülbahçe, 1996).

"Ülkemizde gençlerin serbest zaman aktiviteleri, Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın İl Müdürlüklerine bağlı Gençlik Merkezleri aracılığıyla düzenlenmektedir. Bu merkezler, gençleri ve çocukları ders ya da iş sonrası toplamakta, çeşitli eğitim, kültür ve spor etkinlikleri sunarak hem eğlenmelerini hem de yeteneklerini geliştirmelerini sağlamaktadır. Ayrıca, sosyo-kültürel gelişimlerine katkıda bulunarak yeni beceriler kazanmalarına yardımcı olurlar."

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, Erzurum ili merkezindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin internet bağımlılığı düzeylerini belirlemeyi ve bu bağımlılık düzeylerinin çeşitli demografik değişkenler açısından nasıl farklılaştığını ve ilişkilendiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, gençlerin internet kullanma alışkanlıklarını ve bağımlılığın altında yatan nedenleri daha iyi anlamak için tasarlanmıştır. Bu çalışma, yaş, cinsiyet, aylık gelir, aile yapısı, meslek, faaliyet türü ve katılım süresi gibi demografik değişkenler arasındaki ilişkileri inceleyerek bu faktörlerin internet bağımlılığı üzerindeki etkilerini analiz ederek, gençlik merkezlerine devam eden bireylerin bağımlılık eğilimlerini

ortaya koymayı hedeflemektedir. Elde edilecek bulgular, gençlik merkezlerinde uygulanacak programların ve politikaların geliştirilmesine katkı sağlayacak ve internet bağımlılığını azaltmaya yönelik stratejiler geliştirilmesine yardımcı olacaktır.

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Erzurum ili merkezindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan gençlerin internet bağımlılığı düzeylerinin incelenmesi, hem yerel hem de geniş çapta önemli bir ihtiyaçtır. Günümüz dijital dünyasında, internet kullanımı gençler arasında hızla yayılmakta ve bu durum, onların sosyal, akademik ve psikolojik yaşamlarını derinden etkilemektedir. Özellikle Erzurum gibi tarihi ve kültürel zenginliklere sahip bir şehirde, gençlerin bu zenginliklerden uzaklaşıp sanal dünyaya yönelmeleri, dikkat çekici bir sorunu işaret etmektedir. Bu araştırma, Erzurum'daki gençlerin dijital dünyayla etkileşimlerini anlamak ve onların internet bağımlılığı düzeylerini belirlemek açısından kritiktir. Erzurum'un benzersiz kültürel dokusu ve sosyal yapısı, gençlerin internet kullanım alışkanlıklarını ve bağımlılık risklerini belirlemede önemli bir rol oynayabilir. Bu bağlamda, bölgedeki gençlik merkezlerinde yapılan etkinliklerin, gençlerin internet bağımlılığı üzerindeki etkilerini değerlendirmek, hem yerel yönetimlerin hem de eğitim kurumlarının daha bilinçli ve etkili politikalar geliştirmesine katkı sağlayacaktır. Araştırmanın gerekçesi, gençlerin internet bağımlılığı ile mücadelede yerel düzeyde somut verilere ihtiyaç duyulmasından kaynaklanmaktadır. Erzurum'un gençleri, internetin sunduğu fırsatlardan yararlanırken, aynı zamanda onun getirdiği risklerle de başa çıkmak zorundadır. Bu çalışma, gençlik merkezlerindeki programların ve faaliyetlerin internet bağımlılığı üzerindeki etkilerini analiz ederek, bu merkezlerin daha etkili bir şekilde nasıl hizmet verebileceğine dair önemli ipuçları sunacaktır. Ayrıca, bu çalışma sayesinde, aileler ve eğitimciler, gençlerin internet kullanımını daha sağlıklı bir şekilde yönetmelerine yardımcı olacak stratejiler geliştirebilecektir. Sonuç olarak, bu araştırma, Erzurum ili merkezindeki gençlik merkezlerinin gençler üzerindeki olumlu etkilerini artırmayı ve internet bağımlılığı ile mücadelede yerel ve özgün çözümler geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda, çalışma sadece akademik bir katkı sağlamayacak, aynı zamanda gençlerin sağlıklı gelişimine ve toplumsal refaha da önemli bir katkı sunacaktır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, Erzurum ili merkez gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin internet bağımlılığı düzeylerini incelemeyi hedeflemektedir. Ancak, araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır:

Coğrafi Sınırlılıklar: Araştırma, sadece Erzurum ili merkezindeki gençlik merkezleri ile sınırlıdır. Bu nedenle, elde edilen sonuçlar, farklı coğrafi bölgelerdeki gençlik merkezlerinde bulunan gençler için genelleştirilemeyebilir. Erzurum'un kültürel, sosyo-ekonomik ve demografik yapısı, diğer bölgelerden farklılık gösterebileceği için sonuçlar yalnızca bu bölgeye özgüdür. Bu, farklı şehirler veya bölgelerde yapılan benzer çalışmalarda değişkenlik gösterebilir.

Örneklem Sınırlamaları: Araştırmada, gençlik merkezleri faaliyetlerine katılım gösteren gençler örneklem alınmıştır. Bu, internet bağımlılığı konusunda farklı özelliklere sahip olabilecek ve gençlik merkezlerine düzenli katılmayan diğer gençleri kapsam dışında bırakmaktadır.

Örneklem seçiminin sınırlılığı, elde edilen sonuçların tüm genç nüfusa genelleştirilmesini zorlaştırabilir. Bu nedenle, bulgular yalnızca gençlik merkezlerine devam eden gençlerle sınırlı tutulmalıdır.

Veri Toplama Yöntemi: Araştırmada kullanılan anket ve ölçekler, bireylerin internet bağımlılığı düzeylerini ve diğer değişkenleri ölçmek için belirli bir zaman diliminde uygulanmıştır. Katılımcıların anketi doldururken verdikleri cevaplar, onların o anki duygu durumları, dürüstlükleri ve dikkatleri gibi faktörlerden etkilenebilir. Bu durum, veri toplamının güvenilirliğini etkileyebilir. Ayrıca, anketlerin öz-bildirim yöntemiyle toplanması, katılımcıların internet kullanım alışkanlıklarını tam olarak yansıtmayabilir.

Sosyal İstenenlik Etkisi: Katılımcılar, internet bağımlılığına dair sorulara cevap verirken sosyal olarak kabul gören ya da beklenen cevapları verme eğiliminde olabilirler. Bu, özellikle gençlerin internet bağımlılığını olduğundan daha düşük göstermelerine neden olabilir ve sonuçların gerçek durumu tam olarak yansıtmamasına yol açabilir. Katılımcıların, araştırmacıya veya topluma karşı olumlu bir izlenim bırakma isteği, verilerin doğruluğunu etkileyebilir.

Zaman Sınırlamaları: Araştırma, belirli bir zaman dilimi içinde gerçekleştirilmiştir. Gençlerin internet kullanım alışkanlıkları ve bağımlılık düzeyleri zaman içinde değişebilir. Dolayısıyla, bu araştırmanın bulguları, sadece çalışmanın yapıldığı dönemi yansıtmaktadır ve gelecekteki değişiklikleri kapsamayabilir. Bu, internet kullanımının hızla değişen doğası nedeniyle önemli bir sınırlılıktır.

Kültürel ve Sosyo-ekonomik Faktörler: Erzurum'un kendine özgü kültürel ve sosyo-ekonomik yapısı, gençlerin internet kullanım alışkanlıklarını ve bağımlılık eğilimlerini etkileyebilir. Bu nedenle, bu çalışmanın bulguları, farklı kültürel ve sosyo-ekonomik koşullara

sahip bölgeler için geçerli olmayabilir. Erzurum'un özel koşulları göz önünde bulundurularak, sonuçlar diğer bölgelerde doğrudan uygulanmamalıdır. Bu sınırlılıklar, araştırmanın sonuçlarının yorumlanmasında ve genelleştirilmesinde dikkate alınması gereken önemli faktörlerdir. Araştırmanın bu sınırlılıklarını göz önünde bulundurarak, elde edilen bulguların dikkatli bir şekilde değerlendirilmesi ve gelecekteki çalışmalar için bu sınırlılıkların giderilmesine yönelik önerilerde bulunulması önem arz etmektedir.

Varsayımlar

Bu araştırma, Erzurum ili merkez gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin internet bağımlılığı düzeylerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın yürütülmesi sırasında aşağıdaki varsayımlar dikkate alınmıştır:

Katılımcıların Dürüstlük ve Doğruluğu: Araştırmanın temel varsayımlarından biri, katılımcıların anket ve ölçekleri doldururken dürüst ve doğru cevaplar verdikleridir. Katılımcıların internet kullanım alışkanlıkları ve bağımlılık düzeyleri ile ilgili soruları içtenlikle yanıtladıkları varsayılmaktadır. Bu varsayım, elde edilen verilerin güvenilirliğini ve geçerliliğini doğrudan etkilemektedir.

Anket ve Ölçeklerin Geçerliliği ve Güvenilirliği: Araştırmada kullanılan anket ve ölçeklerin internet bağımlılığı düzeylerini ve diğer ilgili değişkenleri doğru ve tutarlı bir şekilde ölçtüğü varsayılmaktadır. Bu ölçeklerin, daha önceki araştırmalarda geçerlilik ve güvenilirlik testlerinden geçmiş olduğu kabul edilmektedir. Böylece, elde edilen bulguların ölçme aracının doğruluğuna dayandığı kabul edilir.

Örneklemin Temsiliyeti: Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyelerinin, Erzurum ili merkezindeki tüm gençlik merkezi kullanıcılarını temsil ettiği varsayılmaktadır. Bu, çalışmanın sonuçlarının genel gençlik merkezi kullanıcılarına genellenebilirliğini sağlar. Örneklem grubunun demografik özelliklerinin, tüm gençlik merkezi kullanıcılarının demografik özelliklerine benzer olduğu kabul edilmektedir.

Çevresel ve Zamansal Tutarlılık: Araştırmanın yürütüldüğü dönemde, katılımcıların internet kullanım alışkanlıklarının ve bağımlılık düzeylerinin belirli bir süre boyunca tutarlı olduğu varsayılmaktadır. Ayrıca, gençlik merkezlerinde uygulanan programların ve etkinliklerin, araştırma süresince önemli bir değişikliğe uğramadığı kabul edilmektedir. Bu, sonuçların güvenilirliğini ve geçerliliğini artırır.

Kültürel ve Sosyo-ekonomik Etkilerin Sabitliği: Araştırma süresince Erzurum'un kültürel ve sosyo-ekonomik yapısında kayda değer bir değişiklik olmadığı varsayılmaktadır. Bu varsayım, gençlerin internet kullanım alışkanlıkları ve bağımlılık düzeylerinin mevcut

sosyo-kültürel koşullar altında incelendiği anlamına gelir. Bu, araştırmanın bulgularının mevcut durumu yansıttığı kabulünü destekler.

Bu varsayımlar, araştırmanın temel dayanaklarını oluşturarak, elde edilen bulguların güvenilir ve geçerli olmasını sağlamaktadır. Araştırma sürecinde bu varsayımların doğru olduğu kabul edilmiştir ve bu doğrultuda elde edilen sonuçların yorumlanmasında bu varsayımlar dikkate alınmıştır.

Terim ve Tanımlar

İnternet Bağımlılığı: İnternet bağımlılığı, bireylerin interneti aşırı ve kontrolsüz bir şekilde kullanmaları sonucu sosyal, akademik ve mesleki yaşamlarının olumsuz etkilenmesiyle karakterize edilen bir davranış bozukluğudur (Young, 1998).

Gençlik: Gençlik, bireylerin biyolojik, psikolojik ve toplumsal gelişim süreçlerini geçirdikleri, genellikle 14-29 yaş aralığındaki dönemi ifade eder (UGSB, 2013).

Gençlik merkezleri: Gençlik merkezleri, gençlerin serbest zamanlarını değerlendirebilecekleri, çeşitli sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlere katılabilecekleri kurumlar veya kuruluşlardır (Yılmaz, 2019).

Serbest zaman: Serbest zaman, bireylerin temel ihtiyaçlarını karşıladıktan sonra, zorunlu olmayan ve keyif aldıkları etkinlikleri gerçekleştirdikleri zamandır (Roberts, 2006).

Serbest zaman etkinlikleri: Serbest zaman etkinlikleri, bireylerin boş zamanlarında gönüllü olarak katıldıkları, zorlayıcı olmayan ve keyif aldıkları faaliyetlerdir. Bu etkinlikler, spor, sanat, hobi ve sosyal faaliyetleri içerebilir (Karaca, 2015).

Sosyoekonomik durum: Sosyoekonomik durum, bireyin veya ailenin ekonomik, sosyal ve eğitim düzeyini ifade eden bir kavramdır. Araştırmalarda genellikle gelir düzeyi, eğitim seviyesi ve meslek gibi göstergelerle ölçülür (Tonkkan & Yılmaz, 2019).

Katılım motivasyonu: Katılım motivasyonu, bireylerin belirli bir etkinliğe katılmalarını teşvik eden içsel veya dışsal faktörlerdir. Bu motivasyonlar, eğlenme, sosyalleşme, öğrenme gibi çeşitli nedenlere dayanabilir (Selçuk & Akdağ, 2020).

Nicel araştırma yöntemi: Nicel araştırma yöntemi, verilerin sayısal olarak toplandığı ve istatistiksel analizlerle değerlendirildiği araştırma yöntemidir. Anketler, deneyler ve istatistiksel analizler bu yöntemin araçları arasındadır (Karaca, 2015).

İstatistiksel analiz: İstatistiksel analiz, toplanan verilerin anlamlı sonuçlar elde etmek amacıyla matematiksel ve istatistiksel yöntemlerle incelenmesi sürecidir. Bu analizler, veri setindeki desenleri ve ilişkileri ortaya çıkarır (Chou, Condron & Belland, 2005).

Anket: Anket, bireylerden belirli sorulara verdikleri yanıtlar aracılığıyla veri toplama yöntemidir. Anketler, araştırmacıların geniş bir örneklemden bilgi toplamasını sağlar (Murphy, 2003).

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Bu aşamada araştırmamın temel kavramları olan Gençlik, zaman, serbest zaman, serbest zaman etkinlikleri, internet, internetin tarihsel gelişimi, internet bağımlılığı kavramları açıklanmıştır.

Gençlik

Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğünde; ‘Genç’ kelimesinin anlamı ‘Yaşı ileri gitmemiş olan, ihtiyar karşıtı’, ‘‘Çocukluktan çıkmış yetişkin kimse’’, ‘‘Gelişmesini tamamlamamış olan’’, ‘‘Gençlikteki özelliklerini koruyan’’ şeklinde açıklanmıştır. Öteki taraftan Gençlik; ‘‘İnsan yaşamının enginlikle orta yaşlardaki dönemi’’, ‘‘Genç insanların bütü’’, ‘‘Genç olma durumu; şebabet’’ olarak ifade edilmiştir (TDK, t.y.).

Gençlik, insan yaşamında en dinamik dönemlerden biri olarak değerlendirilmektedir. (Baş, 2017).

Gençliği yaş gruplarına göre kategorize edecek olursak; Dünya Bankası (WB) ve Birleşmiş Milletler (BM) 15-24 yaş aralığını "genç" olarak nitelendirirken, Avrupa Birliği (AB) ise 15-29 yaş aralığındakileri genç kabul etmektedir. Buna ek olarak, birçok bilimsel çalışmada gençlik yaş grubu 12-24, 15-24 veya 15-30 yaş aralığında belirtilmiştir (Gür vd., 2012).

Yine 20-30 yaşları genç yetişkin dönemi olarak nitelendirilmiştir (Ulusoy, 2020).

Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) Eğitim Kültür ve Araştırma Müdürlüğü'nün 2017 yılında yayımladığı Dünya Ülkeleri Ulusal Gençlik Stratejileri Raporu'nda; "Gençlik, biyolojik bir kavramdan çok sosyolojik bir olgu olarak ele alınmalıdır. Gençlik, içinde bulunulan zaman dilimi, toplumların sosyo-ekonomik gelişmeleri, kültür ve gelenekleri dikkate alınarak tanımlanır. Bu nedenle, gençlik tanımlamaları öznel ve evrensel olarak kabul edilen tek bir yaş aralığı belirlemek mümkün değildir. Ülkemizde ise gençlik politikalarının hedef kitlesi, 14-29 yaş aralığındaki bireyler olarak kabul edilmektedir. Gençlerin yaş, cinsiyet, ekonomik, sosyal, ailevi ve kültürel durumları, eğitim seviyeleri ve yaşadıkları yerler gibi faktörler göz önünde bulundurularak, gençlerle doğru iletişim kanallarının kurulması, kamu politikalarının oluşturulmasında büyük bir öneme sahiptir. Şeklinde açıklanmıştır.

Gençlik Merkezi

Gençlik merkezleri, Türkiye'de gençlerin sosyal, kültürel ve eğitimsel ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulmuş kurumlardır.

Gençlik merkezlerinde sunulan hizmetler arasında çeşitli eğitim programları, kültürel etkinlikler, spor faaliyetleri ve sosyal projeler yer almaktadır. Bu faaliyetler, gençlerin boş zamanlarını verimli bir şekilde değerlendirmelerine yardımcı olurken, aynı zamanda onları toplumla daha iyi bir şekilde entegre etmeyi amaçlamaktadır.

Gençlik merkezleri, genellikle 12-29 yaş aralığındaki genç bireyler için hizmet vermektedir. Bu yaş aralığı, gençlerin ergenlik döneminden yetişkinliğe geçiş süreçlerinde destek alabilecekleri bir dönemi kapsar.

"Gençlik merkezlerinin amacı, gençlerin kişisel ve sosyal gelişimlerini desteklemek, genç gruplarının ihtiyaçlarını gözeterek yeteneklerini keşfetmelerine yardımcı olmak, karar alma ve uygulama süreçlerine katılımını artırmak, iyi olma halini geliştirmek ve bağımlılık gibi zararlı alışkanlıklardan korunmalarını sağlamak olarak belirlenmiştir (GSB, 2022)."

Zaman

Zaman, bir sürecin önce ve sonra kavrayışını içerir; ardışık gelişimin sezgisel veya düşünsel algısıdır. Önceki olay ile sonraki olay arasındaki süreyi ifade eder ve sürekli değişimin ölçülebilir bilgisini içerir. Ayrıca, olayların birbirini izlediği yapısal bir ortamı, fiil veya eyleme bağlı olarak doğal sürenin çeşitli dilbilimsel kategorilerini gösteren bir terimdir (Cevizci, 1999).

İnsan yaşamını düşündüğümüzde, bir süreçle karşı karşıya olduğumuzu görüyoruz. Bu süre, kısa veya uzun olabilir, bir başlangıca ve sona sahiptir. Ancak, geçmiş bir daha yaşayamayız, zira zamanın akışını durdurmak mümkün değildir (Sağıroğlu, 2021).

Zaman, bir eylemin, bir oluşun veya bir kılışın ilerleyen sürecini temsil eder. Fuat Bozkurt'un bakış açısına göre zaman, belleğimizde iz bırakan, başlangıcı ve sonu olmayan soyut bir süreklilik olarak ortaya çıkar. Dilbilgisinde zaman ise, eylemin geçmişte, şu anda veya gelecekte gerçekleştiğini ifade eden soyut bir süre kavramını içerir (Ağarı, 2023).

Serbest Zaman Kavramı

Sanayileşme süreci, bireylerin hayatlarına serbest zaman kavramını dahil etmiştir. Sanayileşme süreci ve iş saatlerinin belirli bir zaman dilimine yayılmasıyla birlikte, boş kalan zamanın serbest zaman olarak tanımlanmasına neden olmuştur. Temel ihtiyaçların karşıladıktan sonra kalan zaman olarak tanımlanan serbest zaman, bireylerin günlük yaşantılarında

gerçekleştirebilecekleri çeşitli aktiviteler için bir potansiyel sağlamaktadır (Türker, Ölçer & Aydın, 2016). Serbest zamanın nasıl değerlendirdiğimiz ve ne ile doldurduğumuz çok önemlidir. Bireyin serbest zamanını verimli bir şekilde kullanması, nitelikli aktivitelerle meşgul olması, hem bireysel gelişimine katkıda bulunabilir hem de yaşam tatminini artırabilir. Bireylerin boş zamanlarını değerlendirme şekilleri kullanımı pozitif ve negatif olarak sınıflandırılabilir olumlu anlamda spor, okuma, doğa yürüyüşü vs. iken negatif bağımlılık yapan bütün davranışlardaki nitelendirilebilir (Ağaoğlu, 2002).

Serbest zaman, bireyin kişisel tercihleri doğrultusunda, hem kendi bireysel ihtiyaçlarına hem de toplumsal bağlantılardan ve zorunluluklardan arınarak özgürce kullanabildiği bir zaman dilimini ifade eder. Bu süre zarfında, birey kendi isteği doğrultusunda seçeceği etkinliklere katılarak bu özgürlüğü değerlendirir (Özşaker, 2012).

Boş zaman, kültürel etkinlikler ve kamusal hizmetlerle çeşitlenen bir alanda farklı hobiler ve mesleklerle özgürce kendini ifade etme şansı sunar. Bu süreç sadece bireyin iş yaşamının dışında değil, aynı zamanda bağlarından özgürleşip kendi inisiyatifiyle hareket ettiği bir zaman dilimini içerir (Sucu, 2023).

Serbest zaman, kişinin istediği şeyleri yapma özgürlüğünü ifade eder. Bu süreç, oyun, dinlenme veya kişisel keyif alan aktivitelerle geçirilebilir. Günlük yaşamın koşturmacasından uzaklaşmak ve keyif almak için önemli bir fırsattır (Er, 2023).

Serbest Zaman Etkinlikleri

Serbest zamanın doğru kullanımı hem bireysel hemde toplumsal fayda getirecektir. Serbest zamanının doğru şekilde değerlendirilmesi aşamasında bireyin zamanını ne tür etkinlikler ve faaliyetlerle doldurduğu önem arz etmektedir (Demir & Demir, 2014; Öcal, 2012).

Dünya Serbest Zaman ve Rekreasyon Birliği tarafından belirlenen sınıflandırmada, boş zaman, özel bir kategorizasyonla tanımlanmaktadır (Arslan, 2011).

Sıradan serbest zaman etkinlikleri: Herhangi bir eğitim gerektirmeyen ve eğitim anlamında kişinin geleceğine etki etmeyen eğlenmeye yönelik kişiye kısa süreli yeterince doyum veren faaliyetleri kapsamaktadır. Rastgele ve planlı olmayan günlük etkinlikler denilebilir. Bu etkinlikler farklı olabilir; pikniğe gitmek, hava almak, film izlemek olabilir (Arslan, 2011).

Sistemli serbest zaman etkinlikleri: Kişiyi kişisel ve sosyal doyuma ulaştıran bu etkinliklere, katılımcıların etkinliğe önemli ve ilginç bulduğu profesyonellikten uzak, hobi

edinme veya gönüllük faaliyetleri olarak katılım sağlamasıdır. Bu faaliyetlere katılım sağlayan kişiler çeşitli hobiler edinip kariyer olarak kazanımları bulunmaktadır. Sistemli serbest zaman faaliyetleri sadece eğitim amaçlı değil eğlence amaçlıda yapılmaktadır (Brown, Francis & Judith, 2008). "Sistemli serbest zaman etkinlikleri, kendini gerçekleştirme, ifade etme, öz zenginleşme, yenilenme, kişisel imaj geliştirme, başarı duygusu, sosyal etkileşim ve aidiyet duygusu oluşturma gibi temel özellikleri içermektedir" (Arslan, 2011; Kargün vd., 2018).

Serbest zaman etkinliklerinin türü, katılım şekli ve bireylerin bu etkinliklere ayırdığı süre, toplumdan topluma ve bireyden bireye farklılık gösterebilir. Boş zaman değerlendirme faaliyetleri, içeriği ve gerçekleştirildiği mekanlara göre çeşitlenir. Hangi etkinliğin tercih edileceği ise kişisel özellikler, cinsiyet, eğitim düzeyi, mevcut imkanlar ve bireysel yetenekler gibi faktörlere bağlıdır (Köybaşı, 2006).

Bağımlılık Kavramı

Bağımlılık, bireyin sosyal, zihinsel veya fiziksel sağlığını olumsuz yönde etkileyen bir davranışı devam ettirme eğilimidir, birey bu durumda olumsuz sonuçlara rağmen devam eden bir tutum sergiler (Reyhanlıoğlu, 2015).

Bağımlılık, kişinin fiziksel bir maddeye fazla bağlanma isteme, ulaşamadığında ise kontrolünü kaybetmesidir (Öner, 2017). Bağımlılık, davranışsal bağımlılık ve fiziksel madde bağımlılığı olarak iki grupta incelenmektedir. Bir başka deyişle bağımlılık yapan madde kullanımı birey yaşantısında fazlasıyla yer kaplar, birey temel ihtiyaçlar dışındaki serbest zamanının tümünü ve enerjisini bağımlılık yapan unsuru elde etmek veya davranışı sürdürmek için harcar (Kodaman & Dinç, 2016).

İnternetin Tanımı

İnternet, Coğrafi olarak farklı noktalarındaki bilgisayarları ve sayısız kullanıcının eş zamanlı veya farklı mekanlarda erişim sağladığı bir iletişim ağı veya ağlar bütünü olarak nitelendirilebilir (Yalçın, 2003). Temel olarak anlamını ifade etmek gerekirse internet, küresel ölçekteki bilgisayarların etkileşimde bulunduğu geniş çaplı bir ağ yapısını temsil eder. Bu ağ, bilgi transferini, iletişimi ve çeşitli dijital hizmetleri desteklemek amacıyla tasarlanmıştır (Doğan, 2013).

İnternetin Tarihçesi

İnternetin tarihçesi oldukça karmaşık ve gelişmiş bir süreci kapsar. İlk adımları Soğuk Savaş döneminde, 1960'lı yılların başında ABD Savunma Bakanlığı'nın (DARPA) desteklediği ARPANET projesiyle atıldı. 1970'li yıllarda ARPANET'in yanı sıra diğer ağlar da ortaya

çıkmaya başladı. 1980'lerde, TCP/IP protokolü standart hale geldi ve farklı ağ sistemleri birbirine bağlanarak internetin temelini oluşturdu. 1990'lı yıllarda web tarayıcılarının ve World Wide Web'in gelişmesiyle internet, geniş bir kullanıcı kitlesi tarafından erişilebilir hale geldi. Dolayısıyla, internetin evrimi zaman içinde teknolojik ilerlemeler, standartlaşma çabaları ve küresel olarak artan kullanım talepleriyle şekillendi (Çağıltay, 1997).

Türkiye'de ilk ağ, Türkiye Üniversiteler ve Araştırma Kurumları Ağı olarak kurulmuş daha sonra bu ağın yetersizliği nedeniyle, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, ABD'deki NSFNet'e protokol üzerinden bağlanarak Türkiye'nin ilk internet bağlantısını gerçekleştirmiştir (Doğan, 2013).

İnternet Bağımlılığı

İnternet bağımlılığı bir çok kişi tarafından ele alınmış, tam olarak net bir tanımı olmasada bir çok kişi tarafından anlamlandırılmaya çalışılmıştır. Genelde, bireyin denetimini kaybedeceği noktada sorunlu bir internet kullanımı sonucunda da sosyallikten uzak, sorumluluklarında sıkıntı yaşayan internet haricinde geçirilen vaktin önemsizleşmesi ve ayrı kalındığında psikolojik sıkıntılarla kendisini belli eden olumsuz davranışlar olarak tanımlanmaktadır (Reyhanlıoğlu, 2015).

Son yıllarda gençler arasında artan internet kullanımı, beraberinde internet bağımlılığı veya problemli kullanımı getirmiştir. Bu durum, yapılan araştırmalar tarafından da belirgin bir sorun olarak ortaya konmuştur (Young, 2010).

İlgili Araştırmalar

Fariz ve Sarıcı Bulut (2019) çalışmasında, lise öğrencilerinin internet bağımlılığı ile aile geliri ve sosyal destek arasındaki ilişki incelenmiş. Bulgular, aile geliri temelinde internet bağımlılığı puanlarında farklılıklar olduğunu ve ASDÖ-R'nin alt ölçeklerinin bu bağımlılık düzeyine göre değiştiğini gösteriyor.

Doğan (2013) ergenlerde internet bağımlılığı yaygınlığını tanımlamak ve araştırmak için yapılan bu çalışmada, sonuçlarına göre, internet bağımlılığı oranı %12.6'dır. Bu bağımlılığı etkileyen temel faktörler arasında "Boş zaman aktiviteleri", "haftalık ortalama internet kullanım süresi", "gün içindeki internet kullanım süresi", "internet kullanımının günlük işleri aksatması", "öğretmen ilişkilerini olumsuz etkilemesi", "uyku düzenini etkilemesi" ve "yeme düzenini etkilemesi" önemli rol oynamaktadır.

Reyhanlıoğlu (2015) bu araştırma, katılımcıların demografik özelliklerinin (cinsiyet, ebeveynlerin hayatta olma durumu gibi) internet bağımlılığı düzeyi ile ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Akay vd. (2023) çalışma, öğrencilerin serbest zaman yönetimi becerileri ile teknoloji bağımlılığı arasında olumsuz bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Sonuçlar, serbest zaman yönetim becerilerinin gelişmesinin, öğrencilerin teknoloji bağımlılıklarını azaltıcı bir etki yarattığını göstermektedir.

Başbayram (2021) üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığına ilişkin bu araştırma, genel olarak orta seviyede bir bağımlılık düzeyini ortaya koymaktadır. Araştırma, yaş, cinsiyet ve kullanılan cihaz türü gibi demografik faktörlere bağlı olarak belirgin farklılıklar bulamamıştır. Ancak, eğitim seviyesi, günlük internet ve sosyal medya kullanım süresi, sosyal medya kullanmaya başlama zamanı, sosyal medya türleri ve kullanım amaçlarına göre bağımlılık düzeylerinde çeşitli farklılaşmalar saptanmıştır. Bu sonuçlar internet bağımlılığının bir kolu olan sosyal medya bağımlılığını ortaya koyarak bunu etkileyen faktörlerin karmaşıklığını vurgulayarak, önleyici önlemlerin belirlenmesi ve uygulanması açısından önemli bir temel oluşturmaktadır.

Öner (2017) bu çalışmanın sonuçlarına göre, serbest zamanlarında sıkılma hissi yaşayan ergenlerin çoğunluğunun, bu sıkılma algısını gidermek için zamanlarının büyük bir kısmını internet kullanarak geçirmeyi tercih ettiği belirlenmiştir. Ayrıca, bu ergenlerin internete erişimleri kısıtlandığında kendilerini eksik hissettikleri ve internetin zaman algılarını olumsuz etkilediği gözlemlenmiştir. Bu durumun ise akademik başarı puanları üzerinde olumsuz bir etki yarattığı tespit edilmiştir. Bu çalışmada kullanılan bütün ölçeklerin birbirleri ile anlamlı etkisi olduğu sonucuna varılmıştır.

Sarıkol ve Öçalan (2022) bu çalışma, lise öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeylerini spor ve çeşitli demografik değişkenler bağlamında analiz etmeyi hedeflemiştir. Bulgular, öğrencilerin demografik faktörlere göre değişen internet bağımlılığı düzeylerinde belirgin farklılıklar olduğunu göstermektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Araştırma Yöntemi

Bu araştırma, genel tarama modellerinden biri olan ilişkisel tarama türünde gerçekleştirilmiştir. Tarama modelleri, geçmişte veya şu anda mevcut olan bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlar. Bu modelde araştırmanın odaklandığı olay, birey veya nesne, kendi koşulları içinde ele alınarak tanımlanır (Karasar, 2020; McMillan & Schumacher, 2010). İlişkisel tarama modeli ise iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi inceleyerek, neden-sonuç bağlantılarına dair ipuçları elde etmeyi amaçlar (Büyüköztürk vd., 2012; Karasar, 2017).

Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu

Çalışmanın evrenini, Erzurum ilinde Aziziye, Yakutiye ve Palandöken Gençlik Merkezlerinde serbest zaman faaliyetlerine katılım sağlayan bireyler oluşturmaktadır. Örneklemi ise araştırma grubuna katılan 18-24 yaş aralığındaki 256 birey oluşturmaktadır.

Veri Toplama Teknikleri/Araçları

Bu çalışmada, katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek için araştırmacı ve danışmanı tarafından oluşturulan “Kişisel Bilgi Formu” ve Young (1998) tarafından geliştirilen, Kutlu, Savcı ve Aysan (2016) tarafından Türkçe'ye uyarlanan 12 ifadeden oluşan “Young İnternet Bağımlılığı Testi - Kısa Formu” kullanılmıştır.

Kişisel bilgi formu.

Bu formda, katılımcıların yaş, cinsiyet, kişisel aylık gelir, aile yapısı, meslek, yaptığı faaliyet türü, faaliyet türü, faaliyet yapma süresi, faaliyet yapma amacı, internette geçirilen süre ve internette geçirilen sürenin faaliyetlere katılımı etkileme durumu sorulmaktadır.

Young İnternet Bağımlılığı Testi - Kısa Formu

“Young (1998) tarafından geliştirilen ve Pawlikowski, Altstötter-Gleich ve Brand (2013) tarafından kısa forma dönüştürülen bu ölçeğin Türkçe'ye uyarlaması Kutlu, Savcı, Demir ve Aysan (2016) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek, 12 maddeden oluşmakta ve beşli likert (1=Hiçbir zaman, 5=Çok sık) tipindedir. Ölçeğin tersten puanlanan maddesi bulunmamaktadır. Ölçeğin puanlaması 12 ile 60 arasında değişmektedir. Ölçeğin yöntemini,

çalışma grubunda yer alan 17-35 yaş aralığında ki 1167 üniversite öğrencisi ile 14-17 yaş aralığında olan 945 ergen oluşturmaktadır. Ölçeğin geçerliliği açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi ve ölçüt geçerliliği ile incelenmiştir. Ölçeğin güvenilirliği ise Cronbach alfa kat sayısı ve test-tekrar test yöntemi ile incelenmiştir. Ölçekten alınan puanlar yükseldikçe, bu durum internet bağımlılık düzeyinin yüksek olduğunu ortaya koymaktadır” (Kutlu vd., 2016).

Süreç/Uygulama

Bu çalışma kapsamında, veri toplama aşamasında kullanılan İnternet Bağımlılık Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasını yapan sorumlu Yazar Yasin DEMİR'den onay alınmıştır. Veri araçları katılımcılara sıralı bir şekilde uygulanarak kullanılmıştır. Veri toplama işlemi, 1 Haziran-1 Temmuz tarihlerinde gerçekleşmiş olup bireysel ve sınıf ortamında her katılımcı, ölçek sorularını yanıtlamak için ortalama 5-15 dakika harcamıştır.

Verilerin Analizi

“Verilerin analizine başlanmadan önce, elde edilen verilerin homojenlik, normallik, doğrusallık ve durağanlık vb. varsayımları sağlayıp sağlamadığı test edilmeli ve bununla ilgili istatistiksel bilgilere yer verilmelidir. Bu bilgiler doğrultusunda araştırmacı hangi analiz tekniklerini tercih edip etmediğini gerekçesiyle ifade etmelidir” (Tozoğlu & Dursun, 2020).

Verilerin normallik varsayımını sağlayıp sağlamadığını test etmek için Çarpıklık ve basıklık katsayıları göz önünde bulundurulmuştur. Tablo 1'de görüldüğü üzere; İnternet Bağımlılığı Ölçeğinin çarpıklık ve basıklık değerlerinin Tabachnik ve Fidell'in (2015) belirttiği sınırlar içerisinde (-1,5 ile +1,5) yer alan veri setinin normal bir dağılıma sahip olduğu görülmüştür. Bu yüzden araştırma kapsamında parametrik testler kullanılmıştır.

Tablo 1. Ölçeğin Normallik Dağılım Tablosu

Faktör Düzeyleri	N	$\bar{X}$	Çarpıklık	Basıklık
İnternet Bağımlılığı Ölçeği	256	2,60	0,19	0,18

Araştırmaya ilişkin verilerin analizinde, frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapma (s) gibi tanımlayıcı istatistikler, ikili karşılaştırmalar için “Bağımsız Gruplar İçin T-Testi”, ikiden fazla grubun bulunduğu karşılaştırmalarda ise “Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)” kullanılmıştır. ANOVA’da anlamlı farklılık çıkması durumunda, farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Tukey HSD testi yapılarak çoklu karşılaştırma yapılmıştır. Katılımcıların internet bağımlılık düzeyleri ile gelir, faaliyet süresi ve internette geçirilen süre arasındaki ilişkiyi belirlemek için de “Pearson Correlation”

analizi uygulanmıştır. Verilerin analizi için SPSS 24 yazılımı kullanılmış olup, anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 2. Ölçeğin Cronbach Alpha Değeri

Faktör Düzeyleri	Sorular	Cronbach's Alpha
İnternet Bağımlılığı Ölçeği	Tüm Maddeler	0,83

İnternet Bağımlılığı Ölçeğinin güvenilirliğini belirlemek için, Cronbach's Alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmış ve sonuçları Tablo 2'de verilmiştir. İnternet Bağımlılığı Ölçeğinin Cronbach's Alpha iç tutarlılık katsayısı ($\alpha = 0,83$) olarak bulunmuştur. "Cronbach's Alfa Katsayısının değerlendirilmesinde uyulan değerlendirme ölçütü;

$0.00 \leq \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise ölçek düşük güvenilirliktedir.

$0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek oldukça güvenilirliktedir.

$0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilirliktedir" (Alpar, 2013).

Sonuç olarak ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu saptanmıştır.

Araştırmacı Rolü

Bu çalışmada, araştırmacı olarak yürütülen rol, araştırma sürecinin her aşamasında stratejik bir şekilde yer almıştır. Araştırmanın tasarımı ve planlamasında hipotezlerin oluşturulmasından örneklemin belirlenmesine, veri toplama sürecinden veri analizine kadar aktif bir rol üstlenmiştir. Katılımcılarla etkileşim halinde verilerin doğru şekilde toplanmasını sağlamış ve analiz yazılımlarını kullanarak verilerin doğru bir şekilde analiz edilmesini sağlamıştır. Sonuçların yorumlanması ve araştırmanın genel değerlendirilmesinde ise literatürle uyumlu bir şekilde bulguları analiz ederek araştırmanın amacına ulaşılmasını hedeflemiştir. Araştırmacı olarak, bu çalışmanın her aşamasında titizlikle ve özveriyle çalışarak akademik bir araştırmanın yürütülmesine katkıda bulunmuştur."

Geçerlik ve Güvenirlik

Kapsam Geçerliliği: Bu çalışmada kullanılan İnternet Bağımlılığı Ölçeği'nin kapsam geçerliliğini değerlendirmek amacıyla alanında uzman üç akademisyenden görüş alınmıştır. Uzmanların ölçek maddelerini değerlendirmeleri sonucunda ölçeğin, internet bağımlılığını ölçmek için uygun olduğu ve kapsamlı bir şekilde konuyu ele aldığı belirlenmiştir. Ayrıca, ölçeğin literatürde yaygın olarak kullanıldığı ve geçerliliğinin daha önceki çalışmalarda

kanıtlandığı belirtilmiştir. Örneğin, Young (1998) tarafından geliştirilen bu ölçek, internet bağımlılığı konusunda geniş kabul görmüş ve çeşitli çalışmalarda geçerli bulunmuştur.

Yapı Geçerliliği: Ölçeğin geçerliliği açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi ve ölçüt geçerliliği ile incelenmiştir. Ölçeğin güvenilirliği ise Cronbach alfa kat sayısı ve test-tekrar test yöntemi ile incelenmiştir. İnternet Bağımlılığı Ölçeğinin güvenilirliğini belirlemek için, Cronbach's Alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmış ve sonuç olarak yüksek derecede güvenilir olduğu görülmüştür.

İç Tutarlılık Katsayısı: İnternet Bağımlılığı Ölçeği'nin iç tutarlılığını değerlendirmek amacıyla Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Cronbach Alfa değeri 0.83 olarak hesaplanmış olup, bu değer ölçeğin yüksek iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular

Bu araştırmanın bu kısmında veri setinden toplanan veriler analiz edilip tablolastırılması ve yorumlanması yer almaktadır.

Tablo 3. *Araştırmaya Katılan Bireylerin Cinsiyet Dağılımları*

Cinsiyet	N	%	Toplam %
Kadın	104	40,6	40,6
Erkek	152	59,4	100,0
Toplam	256	100,0	

Araştırmaya katılanların 104'ü(%40,6) kadın ve 152'si(%59,4) erkek olmak üzere toplam 256 birey katılım sağlamıştır.

Tablo 4. *Araştırmaya Katılan Bireylerin Aile Yapıları*

Aile Yapısı	N	%	Toplam %
Çekirdek	179	69,9	69,9
Geniş	61	23,8	93,8
Parçalanmış	16	6,3	100,0
Toplam	256	100,0	

Araştırmaya katılanların 179'u(%69,9) çekirdek, 61'i (%23,8) geniş aile ve 16'sı(6,3) ise parçalanmış aile olduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 5. *Araştırmaya Katılan Bireylerin Çalışma Durumları*

Çalışma durumu	N	%	Toplam %
Öğrenci	170	66,4	66,4
Çalışan	86	33,6	100,0
Toplam	256	100,0	

Araştırmaya katılanların 170'i(%66,4) öğrenci ve 86'sı (%33,6) ise çalışan olduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Bireylerin Yaptıkları Faaliyet Türleri

Faaliyet türü	N	%	Toplam %
Eğitim	104	40,6	40,6
Sosyal	55	21,5	62,1
Sportif	65	25,4	87,5
Kültürel	32	12,5	100,0
Toplam	256	100,0	

Araştırmaya katılanların 104'ü(%40,6) eğitim, 55'i (%21,5) sosyal, 65'i (%25,4) sportif ve 32'si (%12,5) ise kültürel faaliyet yaptıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 7. Araştırmaya Katılan Bireylerin Faaliyet Yapma Amaçları

Faaliyet amaç	N	%	Toplam %
Sağlık	56	21,9	21,9
Sosyal çevre	82	32,0	53,9
Ekonomik	38	14,8	68,8
Diğer	80	31,3	100,0
Toplam	256	100,0	

Araştırmaya katılanların 56'sı(%21,9) sağlık, 82'si (%32,0) sosyal çevre, 38'i (%14,8) ekonomik ve 80'i (%31,3) ise diğer amaçlar için faaliyetlere katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 8. Araştırmaya Katılan Bireylerin Faaliyetlere Katılmalarının İnternet Kullanım Sürelerini Etkileme Durumları

İnternet kullanım süresi	N	%	Toplam %
Etkilemiyor	68	26,6	26,6
Azalıyor	137	53,5	80,1
Artıyor	51	19,9	100,0
Toplam	256	100,0	

Araştırmaya katılan bireylerin 68'i(%26,6) faaliyetlere katılmalarının internet kullanım sürelerini etkilemediği, 137'si (%53,5) azalttığı ve 51'i (%19,9) ise faaliyetlere katılmanın internet kullanım sürelerini artırdığını ifade etmişlerdir.

Tablo 9. Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

Ölçek	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	t	p
İnternet Bağımlılığı	Kadın	104	2,50	0,79	-1,79	0,07
	Erkek	152	2,67	0,66		

t: Independend Samples T Testi, *:<0,05

Katılımcıların internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puanlarının cinsiyete göre değişip değişmediğini belirlemek amacıyla “Independent Samples T” testi yapılmış ve sonuçları Tablo 9’da verilmiştir. Yapılan analiz sonuçlarına göre internet bağımlılığı ölçeği ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 10. Katılımcıların Yaşlarına Ait Korelasyon Tablosu

	Yaşınız	İnternet Bağımlılığı
	r	1
Yaşınız	p	-0,16**
	N	256
		0,01
		256

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tablo 10 incelendiğinde, katılımcıların yaşları ile internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puan ortalamaları arasında negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu ($r=-0.16$, $p<0.01$) görülmüştür.

Tablo 11. Katılımcıların Kişisel Aylık Gelir Durumuna Ait Korelasyon Tablosu

	Gelir	İnternet Bağımlılığı
	r	1
Gelir	p	-0,02
	N	169
		0,78
		169

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tablo 11 incelendiğinde, katılımcıların kişisel aylık gelirler ile internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı ($r=-0.02$, $p>0.01$) görülmüştür.

Tablo 12. Aile yapısı Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Ölçek	Aile Yapısı	N	$\bar{X}$	SS	F	P	Fark
	Çekirdek (1)	179	2,52	0,75			
	Geniş (2)	61	2,74	0,64			
İnternet Bağımlılığı	Parçalanmış (3)	16	3,00	0,36	4,93	0,00	1<3
	Toplam	256	2,60	0,72			

F: Tek Yönlü Anova

Katılımcıların internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puanlarının aile yapısına göre değişip değişmediğini belirlemek amacıyla “Tek Yönlü ANOVA” testi yapılmış ve sonuçları Tablo 12’de verilmiştir. Yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puan ortalamaları ile aile yapısı değişkeni arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Anlamlı farklılığın kaynağını tespit etmek için

yapılan post-hoc Tukey testi sonucunda çekirdek aile yapısı ile parçalanmış aile yapısı arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Parçalanmış aile yapısına sahip olan bireylerin internet bağımlılıkları çekirdek aile yapısına sahip olanlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 13. *Çalışma Durumuna Göre T-Testi Sonuçları*

Ölçek	Çalışma durumu	n	$\bar{X}$	Ss	t	p
İnternet Bağımlılığı	Öğrenci	170	2,64	0,75	1,31	0,19
	Çalışan	86	2,52	0,66		

t: Independend Samples T Testi, *: <0,05

Katılımcıların internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puanlarının çalışma durumlarına göre değişip değişmediğini belirlemek amacıyla “Independent Samples T” testi yapılmış ve sonuçları Tablo 13’de verilmiştir. Yapılan analiz sonuçlarına göre internet bağımlılığı ölçeği ile çalışma durumu değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 14. *Faaliyet Türü Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları*

Ölçek	Faaliyet türü	N	$\bar{X}$	SS	F	P	Fark
İnternet Bağımlılığı	Eğitim (1)	104	2,50	0,75	3,62	0,00	1<4
	Sosyal (2)	55	2,66	0,66			
	Sportif (3)	65	2,55	0,68			
	Kültürel (4)	32	2,96	0,71			
	Toplam	256	2,60	0,72			

F: Tek Yönlü Anova

Katılımcıların internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puanlarının katıldıkları faaliyet türü göre değişip değişmediğini belirlemek amacıyla “Tek Yönlü ANOVA” testi yapılmış ve sonuçları Tablo 14’de verilmiştir. Yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puan ortalamaları ile katıldıkları faaliyet türü değişkeni arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Anlamlı farklılığın kaynağını tespit etmek için yapılan post-hoc Tukey testi sonucunda kültürel faaliyetlere katılan bireyler ile eğitim ve sportif faaliyetlere katılanlar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Kültürel faaliyetlere katılan bireylerin internet bağımlılıkları eğitim ve sportif faaliyetlere katılan bireylere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 15. Katılımcıların Faaliyetlere Katılma Süresine Ait Korelasyon Tablosu

		İnternet Bağımlılığı
Süre (yıl)	R	-0,21**
	P	0,00
	N	256

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tablo 15 incelendiğinde, katılımcıların faaliyetlere katılma süresi ile internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puan ortalamaları arasında negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu ($r=-0.21$, $p<0.01$) görülmüştür.

Tablo 16. Katılımcıların Haftalık Faaliyetlere Katılma Süresine Ait Korelasyon Tablosu

			İnternet Bağımlılığı
Haftalık Katılma Süresi (Saat)	r		-0,16**
	p		0,01
	N		256

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tablo 16 incelendiğinde, katılımcıların haftalık faaliyetlere katılma süresi ile internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puan ortalamaları arasında negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu ($r=-0.16$, $p<0.01$) görülmüştür.

Tablo 17. Faaliyetlere Katılma Amacı Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Ölçek	Amaç	N	$\bar{X}$	SS	F	P	Fark
İnternet Bağımlılığı	Sağlık (1)	56	2,54	0,68			
	Sosyal Çevre (2)	82	2,56	0,75		0,03	1<3
	Ekonomik (3)	38	2,95	0,58	3,65	0,02	2<3
	Diğer (4)	80	2,52	0,74		0,01	4<3
	Toplam	256	2,60	0,72			

F: Tek Yönlü Anova

Katılımcıların internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puanlarının faaliyetlere katılma amacına göre değişip değişmediğini belirlemek amacıyla “Tek Yönlü ANOVA” testi yapılmış ve sonuçları Tablo 17’de verilmiştir. Yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puan ortalamaları ile faaliyetlere katılma amacı değişkeni arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Anlamlı farklılığın kaynağını tespit etmek için yapılan post-hoc Tukey testi sonucunda ekonomik amaçla faaliyetlere katılan bireyler ile sağlık, sosyal çevre edinme ve diğer amaçlarla faaliyetlere katılanlar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Ekonomik amaçla faaliyetlere katılan bireylerin

internet bağımlılıkları sağlık, sosyal çevre edinme ve diğer amaçlarla katılan bireylere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 18. *Katılımcıların Günlük İnternette Geçirdikleri Süreye Ait Korelasyon Tablosu*

		İnternet Bağımlılığı
	R	0,14*
Günlük İnternet Süresi (Saat)	P	0,01
	N	256

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Tablo 18 incelendiğinde, katılımcıların günlük internette geçirdikleri süre ile internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puan ortalamaları arasında pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu ($r=0.14$, $p<0.01$) görülmüştür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma verilerinin analizi sonucunda elde edilen bulgular ilgili literatürdeki araştırma bulguları ile tartışılmıştır.

Gençlik merkezlerinde serbest zaman faaliyetlerine katılan bireylerin internet bağımlılık düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanan bu çalışmaya 104 kadın ve 152 erkek olmak üzere toplam 256 kişi katılım sağlamıştır.

Araştırmanın ilk bulgusunda, katılımcıların internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puanlarının cinsiyete göre değişip değişmediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına göre internet bağımlılığı ölçeğinde cinsiyet değişkenine göre aralarında istatistiksel anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. İlgili literatürde, Anlayışlı ve Serin (2019) tarafından yapılan “Lise Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ve Depresyonun Cinsiyet, Akademik Başarı ve İnternete Giriş Süreleri Açısından İncelenmesi” isimli çalışma sonucunda, öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Tran vd. (2017) tarafından yapılan genç Vietnamlılarda internet bağımlılığı ve çevrimiçi kişilerarası etkileşimlerin sağlıkla ilgili yaşam kalitesi üzerindeki etkisinin incelendiği çalışmada cinsiyetin internet bağımlılığı üzerinde bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir. İşitme engelli bireyler üzerinde yapılan başka bir çalışmada da katılımcıların cinsiyetleri ile internet bağımlılıkları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Şentürk & Keskin, 2018). Yapılan birçok çalışmada (Carbonell vd., 2012; Brenner, 2009; Hills, 2003; Günüş, 2009; Kumcağız & Gündüz, 2016; Subrahmanyam & Lin, 2007; Çakmak, 2021; Uslu, 2019; Göktaş & Öztürk, 2022; Balcı & Gülnar, 2009; Hazar, 2011; Karşı, 2019; Özer & Sanal, 2017) internet bağımlılığı ile cinsiyet arasında farklılık saptanmamıştır. Çıkan bu sonuçlar çalışma sonucumuzla benzerlik göstermektedir.

Araştırmanın diğer bir bulgusunda, katılımcıların yaşları ile internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puan ortalamaları arasında negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Alanyazın incelendiğinde, Eroğlu ve Bayraktar (2017) tarafından yetişkin bireyler hususunda yapmış oldukları çalışmada yaşın azaldıkça internet bağımlılık puan ortalamalarının arttığı saptanmıştır. Soydan’ın (2015) “Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı ile depresyon ve yaşam doyumu arasındaki ilişki” isimli çalışma sonucunda,

katılımcıların yaşları ile internet bağımlılıkları arasında negatif yönlü zayıf bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Morrison vd. (2010) 16-51 yaş bireyler üzerinde yapmış olduğu çalışmada ve Wu vd. (2015) 20-40 yaş bireyler üzerinde yapmış oldukları çalışmada, yaş ile internet bağımlılığı arasında negatif yönlü bir ilişki tespit etmişlerdir. Başka bir ifadeyle genç bireylerin yaşlı bireylere göre internet bağımlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Çalışma sonucumuzu destekleyen farklı bir araştırmada, Yılmaz Alarçin ve Şirin'in (2001) üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri ve zaman yönetimleri üzerinde yapmış oldukları çalışmada katılımcıların yaşı arttıkça internet bağımlılık düzeylerinin düştüğü bulunmuştur. Yapılan birçok çalışmada araştırma bulgumuza benzer şekilde yaş ile internet bağımlılığı arasında negatif yönlü ilişki bulunmuştur (Greenfield 1999; Şaşmaz vd., 2013; Sonkur, 2014; Turan, 2015).

Katılımcıların kişisel aylık gelirler ile internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür. Alanyazın incelendiğinde, Aslan ve Yazıcı (2016) tarafından yapılan “Üniversite Öğrencilerinde internet Bağımlılığı ve ilişkili Sosyodemografik Faktörler” isimli çalışmada, katılımcıların gelirleri ile internet bağımlılık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Lise öğrencileri üzerinde yapılan farklı çalışmalarda gelirin internet bağımlılığı üzerinde bir etkisinin olmadığı bulunmuştur (Semerci & Balcı, 2020; Altınok, 2021). Alarçin ve Şirin (2021) internet bağımlılığı ve zaman yönetimi ilişkisini inceledikleri çalışmada gelir ile internet bağımlılığı arasında anlamlı farklılık olmadığını ifade etmişlerdir. İlkokul, ortaokul ve lise son sınıflarının internet bağımlılığı düzeylerinin incelendiği çalışmada, gelir durumu ile katılımcıların internet bağımlılığı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. İnternet bağımlılık düzeyi ile gelir durumunun farklılaşmadığı farklı çalışmalarda (Arslan, 2017; Akdeniz, 2018; Özdemir, 2016; Karakuş, 2016; Karasu vd., 2017) bulunmaktadır.

Katılımcıların internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puanlarının aile yapısına göre değişip değişmediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puan ortalamaları ile aile yapısı değişkeni arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Parçalanmış aile yapısına sahip olan bireylerin internet bağımlılıkları çekirdek aile yapısına sahip olanlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. İlgisiz ve vasat ebeveyn tutumu sergileyen aileler ile parçalanmış aile yapısına sahip bireylerin iletişim problemi yaşamalarına ve onların internete yönelmelerine neden olabilmektedir (Çelikkaleli, 2010). Kısa (2018) tarafından yapılan “Ortaokul Öğrencilerinde Yalnızlık ve Sosyal Beceri Düzeyleri ile İnternet Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”

İsimli çalışmada anne babası ayrı olan çocukların internet bağımlılığı düzeylerinin daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Turan'ın (2015) yapmış olduğu “Başkent Üniversitesi Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı Sıklığı ve İlişkili Faktörler” isimli çalışma sonucunda, anne babası boşanmış olan bireylerin internet bağımlılıklarının ve muhtemel bağımlılık riski olanların ortalama puanları anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Araştırma bulgumuzdan farklı olarak aile yapısının internet bağımlılığını etkilemediğini ifade eden çalışmalarda mevcuttur (Xu J. Vd., 2014; Karakuş, 2016; Demir, 2021; Öner, 2015).

Katılımcıların internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puanlarının çalışma durumlarına göre değişip değişmediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına göre internet bağımlılığı ölçeği ile çalışma durumu değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Alanyazın incelendiğinde, Kırağ ve Güver (2019) tarafından yapılan “Hemşirelik öğrencilerinin internet bağımlılığı ve sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasındaki ilişki” isimli çalışmada, katılımcıların çalışma durumları ile internet bağımlılık düzeyleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Kutlu ve Özsoy (2020) tarafından yapılan “İnternet kafelerdeki sık zaman geçiren gençlerde internet bağımlılığı, dikkat eksikliği ve dürtüsellik” isimli çalışmada da internet bağımlılığı ile çalışma durumu arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Çıkan bu sonuçlar araştırma sonucumuzla örtüşmektedir.

Katılımcıların internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puanlarının katıldıkları faaliyet türüne göre değişip değişmediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puan ortalamaları ile katıldıkları faaliyet türü değişkeni arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Kültürel faaliyetlere katılan bireyler ile eğitim ve sportif faaliyetlere katılanlar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Kültürel faaliyetlere katılan bireylerin internet bağımlılıkları eğitim ve sportif faaliyetlere katılan bireylere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Alanyazın incelendiğinde, bu konuda çok fazla çalışmaya rastlanılmasa da çalışma sonucumuza benzer çalışmalar bulunmaktadır. Ağır (2018) tarafından yapılan “Ergenlerde psikolojik sağlamlık, okul tükenmişliği ve internet bağımlılığı üzerine bir inceleme” isimli çalışmaya 316 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonucunda sosyal aktivite ve faaliyetlere katılan öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin düşük çıktığı tespit edilmiştir. Şenışık ve Hastürk (2011) tarafından yapılan “Genç Ergenlerde Düzenli Egzersizin İnternet Kullanımı ile İlişkisi” isimli çalışmaya 14-18 yaş arasında 37 spor yapan ve 37 spor yapmayan 74 birey katılmıştır. Araştırma sonucunda düzenli olarak egzersiz yapan ve sosyal faaliyetlere katılan bireylerin internet bağımlılık düzeylerinin daha düşük olduğu saptanmıştır.

Araştırmanın diğer bir bulgusunda, katılımcıların haftalık faaliyetlere katılma süresi ile internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puan ortalamaları arasında negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Diğer bir deyişle haftalık faaliyetlere katılma süresi arttıkça bireylerin internet bağımlılık düzeylerinin düşeceği şeklinde ifade edilebilir. Literatürde, rekreasyonel faaliyetlere ayda 4-5 kez üzeri katılanların internet bağımlılık düzeylerinin ayda 1-2 kez katılanlara göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun da sosyal faaliyetlere katılan bireylerin teknolojik cihazlardan uzaklaşması ve bunun sonucunda kısmen de olsa internetten uzaklaşmasından kaynaklandığı ifade edilmektedir (Kaya, 2022). Yapılan başka bir çalışmada, sosyal faaliyetlere daha sık katılan öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin daha düşük olduğu saptanmıştır (Eryılmaz & Bal, 2019). Çıkan bu sonuçlar araştırma bulgumuzla benzerlik göstermektedir.

Katılımcıların internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puanlarının faaliyetlere katılma amacına göre değişip değişmediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puan ortalamaları ile faaliyetlere katılma amacı değişkeni arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Ekonomik amaçla faaliyetlere katılan bireylerin internet bağımlılıkları sağlık, sosyal çevre edinme ve diğer amaçlarla katılan bireylere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Alanyazın incelendiğinde, Can ve Tozoğlu (2019) tarafından yapılan “Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin spor ve farklı değişkenler açısından incelenmesi” isimli çalışmada, eğlence ve sosyal medya-iletişim amacıyla internet kullanan öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin eğitim ve diğer amaçlar için internet kullanan öğrencilerden yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmanın son bulgusunda, katılımcıların günlük internette geçirdikleri süre ile internet bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puan ortalamaları arasında pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Literatürde, internet kullanım süresi arttıkça internet bağımlılığını da arttıracakı ifade edilmektedir (Sırakaya & Seferoğlu, 2013). Ancak, internet kullanım süresinin artması tek başına internet bağımlılığın nedeni olarak görülmemelidir. İnternet kullanım süresinin artması internet bağımlılığın hem nedeni hem de bu problemin sonucu olarak ortaya çıkabilmektedir (Özköklü, Demir, & Turgut, 2015). Avrupa birliği tarafından yapılan bir çalışmada, günde dört saati aşan internet kullanımının bağımlılığa sebep olabileceği belirtilmiştir. Günlük iki saati geçmemek şartıyla, e-postaları incelemek, haberleşmek ve iletişim kurma amacıyla internetin kullanılmasının herhangi bir endişeye yol açmayacağı belirtilmiştir. Fakat, haftalık olarak 18 saati aşan internet kullanımının bireylerde internet bağımlılığı riski taşımasına neden olabilmektedir (Esgin, 2000). Tayland’da yapılan bir araştırma neticesinde günde 5 saatten fazla internet kullanan bireylerin günde 2

saatten az internet kullanan bireylere göre yaklaşık 2.2 kat daha fazla internet bağımlılığı riski taşıdığı saptanmıştır (Boonvisudhi & Kuladee, 2017). Malezya’da üniversite öğrencileri üzerine yapılan farklı bir çalışmada da internet kullanım süresi ile internet bağımlılığı arasında pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Ching vd., 2017). Yapılan diğer bir çalışmada günde 3 saatten fazla internet kullanan bireylerin internet bağımlılığı açısından risk taşıdıkları ifade edilmiştir (Anand vd., 2017). Araştırmalarda elde edilen bu sonuçlar araştırma bulgumuzla örtüşmektedir.

Öneriler

- Serbest zaman faaliyetlerine katılan bireylerin internet bağımlılık düzeylerinin düşük çıkması sonucundan hareketle bireylerin sosyal aktivite ve rekreatif etkinliklere yönlendirilmesine yönelik politikalar yapılmalı.
- Haftalık serbest zaman faaliyetlere katılım süresinin bireylerde internet bağımlılığını azalttığı sonucundan hareketle bireylerin haftalık faaliyetlere daha sık katılmalarına yönelik çalışmalar yapılmalı.
- Günümüzde internet kullanım yaşının oldukça düşmüş olması ve yaş ile internet bağımlılığı arasında negatif ilişki olması sonucundan hareketle küçük yaş grubu bireylerin günlük ihtiyacı dışında internette fazla süre geçirmemeleri için onları sportif, kültürel ve sosyal aktivitelere yönlendirilmesi sağlanmalıdır.
- Aile yapısının internet bağımlılığı üzerindeki etkisinden hareketle ailelere internet kullanımı hakkında bilgilendirici kurs, seminer ve eğitimler verilmesi önerilmektedir.
- Bireylere internetin bir amaç değil araç olduğu konusunda bilgilendirici çalışmalar yapılmalı. Ayrıca uzun süreli internet kullanmanın kişilerde meydana getirebilecek olumsuz sonuçlar hakkında farkındalık oluşturacak eğitimler verilmeli.
- Bu çalışma sadece Erzurum ilinde serbest zaman faaliyetlerine katılım sağlayan bireyler ile sınırlıdır. Daha sonraki çalışmalarda internet bağımlılığı üzerinde etkili olabilecek değişkenler eklenip farklı il ve kurumlardaki bireyler üzerinde çalışmalar yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Ağaoğlu, Y. S. (2002). *Türkiye’deki Üniversitelerin Rekreasyon Programlarının Geliştirilmesi* (Tez No. 11330) [Doktora Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Ağarı, M. (2023). Zaman Kavramı: Nedir – Ne Değildir?, *Karabük Türkoloji Dergisi*, 6(1), 123-148.
- Ağır, M. S. (2018). Ergenlerde psikolojik sağlamlık, okul tükenmişliği ve internet bağımlılığı üzerine bir inceleme. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 6(16), 5-28.
- Akay, A., Ayhan, R., Orhan, R., & Öçalan, M. (2023). Üniversite öğrencilerinin serbest zaman yönetimi ile teknoloji bağımlılık düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 9 (1), s. 71-84.
- Akdeniz, B. (2018). *14 – 16 Yaş Aralığındaki Ergenlerin Bağlanma Stilleri, Gözlerden Zihin Okuma Becerileri ve Ruhsal Sorunları İle İnternet Bağımlılığı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: İstanbul İli Örneği* (Tez No. 516131) [Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Alarçın, E. Y., & Şirin, H. (2021). Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ve Zaman Yönetimi İlişkisi. *Öneri Dergisi*, 16(55), 95-124.
- Alpar, R. (2013). *Uygulamalı çok değişkenli istatistik yöntemler* (4. Baskı). Ankara: Detay.
- Altınok, M. (2021). Lise öğrencilerinin dijital bağımlılık ve yaşam doyumunun incelenmesi. *TEBD*, 19(1), 262-291.
- Anand, N., Jain, P. A., Prabhu, S., Thomas, C., Bhat, A., Prathyusha, P. V., ... & Cherian, A. V. (2018). Internet use patterns, internet addiction, and psychological distress among engineering university students: a study from India. *Indian journal of psychological medicine*, 40(5), 458-467.
- Anlayışlı, C., & Serin, N. B. (2019). Lise öğrencilerinde internet bağımlılığı ve depresyonun cinsiyet, akademik başarı ve internete giriş süreleri açısından incelenmesi. *Folklor/edebiyat*, 25(97), 730-743.
- Arısoy, Ö. (2009). *İnternet bağımlılığı ve tedavisi*. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 1(1), 55.
- Arslan, G. (2017). *Anne Babası Boşanmış Ve Boşanmamış Olan Ergenlerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin İncelenmesi* (Tez No. 472145) [Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Arslan, S. (2011). Serbest Zaman Kullanımı: Sıradan Serbest Zaman Etkinlikleri ve Sistemli Serbest Zaman Etkinlikleri. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, C. 13, s.2.
- Aslan, E., & Yazıcı, A. (2016). Üniversite Öğrencilerinde internet Bağımlılığı ve ilişkili Sosyodemografik Faktörler. *Klinik Psikiyatri*, 19, 109-117.
- Aslan, N. (2019). *Ergenlerde İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi* (Tez No. 605767) [Yüksek Lisans Tezi. Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Balcı, Ş., & Gülnar, B. (2009). Üniversite öğrencileri arasında internet bağımlılığı ve internet bağımlılarının profili. *Selçuk İletişim*, 6(1), 5-22.

- Balcı, V., Demirtaş, M., Gürbüz, P., İlhan, A., & Ersöz, V. (2002). Ankara'daki üniversite öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılımlarının araştırılması. *7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, 27-28 Ekim 2002, Antalya-Türkiye.
- Baş, H. (2017). Türkiye'de genç nüfus: sorunlar ve politikalar. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(27): 255-288.
- Başbayram, R. (2021). *Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı Üzerine Bir Araştırma* (Tez No. 704359) [Yükseklisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sakarya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Boonvisudhi, T., & Kuladee, S. (2017). Association between Internet addiction and depression in Thai medical students at faculty of medicine, *Ramathibodi Hospital. PLoS ONE*, 12, e0174209.
- Brenner, V. (2009). An initial report on the online assessment of Internet addiction: The first 30 days of the Internet usage survey. *Psychological Reports*, 70: 179-210.
- Brown, C. A., McGuire, F., & Voelkl, J. (2008). The link between successful aging and serious leisure. *International Journal of Aging and Human Development*, 66(1), 73-95.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem.
- Can, H. C., & Tozoğlu, E. (2019). Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin spor ve farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 3(3), 102-118.
- Carbonell, X., Chamarro, A., Griffiths, M., Oberst, U., Cladellas, R., & Talam, A. (2012). Problematic Internet and cell phone use in Spanish teenagers and young students. *Anales de psicología*, 28(3), 789-796.
- Cevizci, A. (1999). *Felsefe Sözlüğü*. Paradigma Yayınları, İstanbul.
- Ching, SM., Hamidin, A., Vasudevan, R., Sazlyna, MS., Wan Aliaa, WS., Foo, YL. vd. (2017). Prevalence and factors associated with internet addiction among medical students-A crosssectional study in Malaysia. *Medical Journal of Malaysia*, 72(1), 7-11
- Chou, C., Condron, L., & Belland, J. C. (2005). *Statistical analysis and data interpretation*. New York: Springer.
- Çağıltay, K. T. (1997). *Herkes İçin İnternet*. Tübitak-ODTÜ Yayınları, Ankara.
- Çakmak, Z. (2021). *Ergenlerde Maneviyat, Sosyal Medya Bağımlılığı ve Değerler Arasındaki İlişkiler* (Tez No. 699506) [Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Çelikkaleli, Ö. (2010). Ergenlerin arkadaş bağılılığı ve internet bağımlılığının cinsiyet ebeveyn tutumu ve anne baba eğitim düzeylerine göre incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(3), 225-240.
- Çınar, M. (2017). *İlkokul, ortaokul ve lise son sınıf öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin incelenmesi*. (Tez No. 480345) [Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi, Malatya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Demir, K. (2021). *Ergenlerde İnternet Bağımlılığı İle Utangaçlık Ve Denetim Odağı Arasındaki İlişki* (Tez No. 480345) [Yükseklisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Demir, M., & Demir, S. S. (2014). İşgörenlerin Serbest Zaman Gereksinimi ve Serbest Zaman Doyumunu Etkileyen Faktörler. *İşletme ve İktisat Çalışmaları Dergisi*, 2(3), 74-84.

- Doğan, A. (2013). *İnternet bağımlılığı yaygınlığı*. (Tez No. 342301). [Yükseklisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Er, B. (2023). *Dijital serbest zaman etkinliklerine katılımda akış deneyimi ve serbest zaman doyumunun incelenmesi* (Tez No. 792777) [Yükseklisans Tezi. Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Eroğlu, A., & Bayraktar, S. (2017). İnternet bağımlılığı ile ilişkili değişkenlerin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(1), 184-199.
- Eryılmaz, S. & Bal, H. T. (2019). Teknoloji bağımlılığı ile rekreasyonel eğilimler arasındaki ilişki: Üniversite öğrencileri üzerinde bir inceleme. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 902- 919.
- Esgin, A. (2000). Yeni Bir Bağımlılık Türü: İnternet Kafeler ve İşlevleri. *Bilim ve Ütopya* (74), 38-46.
- Fariz, S., & Sarıcı Bulut, S. (2019). Lise Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(5), 1977-1990.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı. (2022). *Gençlik ve Spor Bakanlığı gençlik merkezleri yönetmeliği. Resmî Gazete*, 31495. <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/31495.pdf>
- Göktaş, P., & Öztürk, F. (2022). Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı ile psikolojik iyi oluş düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 13(36), 1097-1116.
- Greenfield, D. N. (1999). Psychological characteristics of compulsive internet use: A preliminary analysis. *CyberPsychology & Behavior*, 2(5): 403-412.
- GSB (2013) Gençlik ve Spor Bakanlığı. *Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi*. Gençlik ve Spor Bakanlığı, Ankara.
- Gülbahçe, Ö. (1996). *Boş zamanları değerlendirme alışkanlıkları: türkiye örneği* [Yüksek Lisans Tezi Atatürk Üniversitesi, Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Günay, Ö., Öztürk A., Ergün, Arslantas, E., & Sevinç, N. (2018). Internet addiction and depression levels in Erciyes University students. *Düşünen Adam: The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, 31, 79-88.
- Günüş, S. (2009). *İnternet Bağımlılık Ölçeğinin Geliştirilmesi Ve Bazı Demografik Değişkenler İle İnternet Bağımlılığı Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi* (Tez No. 234300) [Yükseklisans Tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Gür, B., Dalmış, İ., Kırmızıdağ, N., Çelik, Z., & Boz, N. (2012). *Türkiye'nin Gençlik Profili*. Pelin Ofset, Ankara.
- Gürbüz, B., Öncü, E., & Emir, E. (2020). Boş zaman engelleri ölçeği: Kısa formunun yapı geçerliğinin test edilmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 11(2), 120-131.
- Hazar, M. (2011). Sosyal medya bağımlılığı-bir alan çalışması. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 32, 151-175.
- Hills, P., & Argyle, M. (2003). Uses of the internet and their relationships with individual differences in personality. *Computers in Human Behavior*, 19(1), 59-70.
- Karaca, A. A. (2015). *Serbest zaman katılımı, psikolojik iyi olma ve serbest zaman engelleri ile baş etme stratejilerinin üniversite öğrencileri üzerinde incelenmesi* (Tez No. 396237)

[Yükseklisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi, Antalya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Karaca, E. (2015). *Nicel araştırma yöntemleri ve uygulamaları*. Ankara: Akademik Yayınlar.
- Karaca, E. (2015). *Serbest zaman etkinlikleri ve bireylerin yaşam kalitesi*. Ankara: Bilimsel Yayınlar.
- Karakuş, M. (2016). *İnternet bağımlılık düzeyinin teog ders puanları ve bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Tez No. 443069) [Yüksek Lisans Tezi. Çağ Üniversitesi, Mersin]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karaküçük, S., & Ekenci, G. (1995). Okulların boş zamanları değerlendirme (rekreasyon) eğitimindeki roller. *Milli Eğitim Dergisi*, 128, 62-66.
- Karasar, N. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler* (32. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Karasu, F. (2017). Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı ile sosyal destek arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(14), 372-386.
- Kargün, M., Kızar, O., Ağaoğlu, Y. S., & Cenikli, A. (2018). *The Journal of International Social Research*, 11(56), 1-10.
- Karslı, N. (2019). Gençlerde internet bağımlılığı ve dindarlık ilişkisi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 46, 225-260.
- Kaya, K. (2022). Dijital Oyun Bağımlılığı ve Sosyal Medya Bağımlılığının Rekreatif Faaliyetlere Katılım ve Serbest Zaman Değerlendirme Değişkenleri Açısından İncelenmesi. *ERPA 2022*, 40.
- Kırağ, N., & Güver, Y. (2019). Hemşirelik öğrencilerinin internet bağımlılığı ve sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasındaki ilişki. *Bağımlılık Dergisi*, 20(4), 232-240.
- Kısa, Ö. (2018). Ortaokul Öğrencilerinde Yalnızlık ve Sosyal Beceri Düzeyleri İle İnternet Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Tez No. 522967) [Yüksek Lisans Tezi. Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kodaman, U., & Dinç, M. (2016). *Teknolojiye Bağımlı Yaşama!*. İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Köybaşı, N. (2006). *Boş Zaman Sosyolojisi ve Boş Zamanları Değerlendirme Aracı Olarak Dinlence Turizmi ve Kültür Turizmine Katılan Yerli Turistlerin Karşılaştırmalı Sosyolojik Analizi* (Tez No. 191927) [Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Eskişehir]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kulu, M., & Özsoy, F. (2020). İnternet kafelerdeki sık zaman geçiren gençlerde internet bağımlılığı, dikkat eksikliği ve dürtüsellik. *Turkish Journal of Family Practice/Türkiye Aile Hekimliği Dergisi*, 24(1), 12-22.
- Kumcağız, H., & Gündüz, Y. (2016). Relationship between psychological well-being and smartphone addiction of university students. *Journal Name*, 5(4), 144-15
- Kutlu, M., Savcı, M., Demir, Y., & Aysan, F. (2016). Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formunun Türkçe uyarlaması: Üniversite öğrencileri ve ergenlerde geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17(1), 69-76.
- Mcmillan, H. J., & Schumacher, S. (2010). *Research in education*. Boston, USA: Pearson Education.

- Morrison, C. M., & Gore, H. (2010). The relationship between excessive internet use and depression: A questionnaire-based study of 1,319 young people and adults. *Psychopathology*, 43(2), 121-126.
- Murphy, H. (2003). Exploring leisure and psychological health and wellbeing: Some problematic issue in the case of North Ireland. *Leisure Studies*, 22(1), 37-50.
- Murphy, K. (2003). *Survey methods and practices*. Boston: Pearson Education.
- Öcal, K. (2012). Ölçek Geliştirme: Serbest Zaman Fiziksel Aktivite Kısıtlayıcıları (Szfa-K). *Spor Bilimleri Dergisi*, 23(2), 50-60.
- Öner, B. (2017). *Ergenlerde Serbest Zamanda Sıkılma Algısı, İnternet Bağımlılığı ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Tez No. 475319) [Yükseklisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi, Antalya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Öner, K. (2015). *Lise Öğrencisi Ergenlerde Depresyon, İnternet Bağımlılığı ve İlişkili Faktörler* (Tez No. 419910) [Yükseklisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın].
- Özdemir, G. (2016). *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinde internet bağımlılığı ve depresyon arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi*. (Tez No. 433405). [Tıpta Uzmanlık Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Özer, Ö., & Sanal, Y. (2017). Smartphone addiction and the use of social media among university students. *Mediterranean Journal of Humanities*, 7(2), 367-377.
- Özkoçlu, D. P., Demir, İ., & Turğut, B. A. (2015). Ergenlerin Problemlı İnternet Kullanımının Yordanmasında Denetim Odağı ve Yaşam Doyumunun Rolü. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 720-731.
- Özşaker, M. (2012). Gençlerin serbest zaman aktivitelerine katılmama nedenleri üzerine bir inceleme. *Selçuk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(1), 126-131.
- Reyhanlıoğlu, E. (2015). *Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin internete bağımlılık düzeyleri ile sıkıntıya dayanma, başa çıkma stratejileri, kişilik özellikleri ve bazı demografik değişkenler arasındaki ilişki* (Tez No. 427645) [Yükseklisans Tezi. Üsküdar Üniversitesi, İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Roberts, K. (2006). *Leisure in Contemporary society*. AMA Dataset.
- Roberts, K. (2006). *Serbest zaman ve yaşam tarzları*. Oxford: Oxford University Press.
- Sağıroğlu, E. (2021). *Spor tesislerine rekreatif amaçlı katılımı serbest zaman motivasyon faktörlerinin ve serbest zaman tatmin düzeylerinin incelenmesi* (Tez No. 692999) [Yükseklisans Tezi. Trakya Üniversitesi, Edirne]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Sarıkol, C., & Öçalan, M. (2022). Kırıkkale Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Lise Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Spor ve Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Spor, Sağlık ve Eğitim Araştırmaları Dergisi* 2022;1(1),18-28.
- Selçuk, H. E., & Akdağ, D. D. M. (2020). Öğretmenlerin serbest zaman etkinliklerinin incelenmesi. *The Journal of International Lingual Social and Educational Sciences*, 6(2), 249-265.
- Semerci, Ö., & Balcı, E. V. (2020). Lise öğrencilerinde dijital oyun bağımlılığı üzerine bir alan araştırması: Uşak örneği. *Journal of Humanities and Tourism Research*, 10(3), 538-567.
- Sırakaya, M., & Seferoğlu, S. (2013). Öğretmen Adaylarının Problemlı İnternet Kullanımlarının İncelenmesi. *Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 356-368.

- Sonkur, A. (2014). *İnternet Bağımlılığının Depresyon, Tepki Biçimleri, Düşünce Baskılama, Endişe ve Üst Bilişle İlişkisi* (Tez No. 385962) [Yüksek Lisans Tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Soydan, Z. M. (2015). *Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı ile depresyon ve yaşam doyumu arasındaki ilişki* (Tez No. 398317) [Yükseklisans Tezi. Haliç Üniversitesi, İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Subrahmanyam, K., & Lin, G. (2007). Adolescents on the net: Internet use and well-being. *Adolescence*, 42(166), 659-677.
- Sucu, N. (2023). *Kadın Çalışanların Serbest Zaman Engelleri ve Serbest Zaman Yönetim Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi* (Tez No. 812962) [Yükseklisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Şaşmaz, T., Öner, S., Kurt, A. Ö., Yapıcı, G., Yazıcı, A. E., Buğdaycı, R., & Şiş, M. (2013). Prevalence and risk factors of internet addiction in high school students. *European Journal of Public Health*, 24(1), 15-20.
- Şenışık, S., & Hastürk, M. O. (2011). Genç Ergenlerde Düzenli Egzersizin İnternet Kullanımı ile İlişkisi. *Spor Hekimliği Dergisi*, 46(4), 129-134.
- Şentürk, Ş., & Keskin, A. (2018). İşitme engelli öğrencilerde internet bağımlılığı (Samsun Örneği). *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(2), 51-60.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2015). *Çok değişkenli istatistiklerin kullanımı* (M. Baloğlu, Çev.). Nobel.
- TDK (t.y.) Türk Dil Kurumu, *Güncel Türkçe Sözlük*.
- Tolukan, E., & Yılmaz, B. (2016). Özel yetenekle ilgili bölümlerde okuyan öğrencilerin rekreasyonel aktivitelere katılımlarına engel olabilecek unsurların belirlenmesi. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2(1), 525-539.
- Tonkkan, S., & Yılmaz, S. (2019). *Sosyoekonomik durum ve birey davranışları*. İstanbul: Sosyal Bilimler Akademisi.
- Tozoğlu, E., & Dursun, M. (2020). *Spor bilimlerinde bilimsel araştırma süreci*. Editör; Gökmen, Ö. Spor & Bilim, İstanbul: Efe Akademi Yayınevi. S.7-23.
- Tran, B. X., Huong, L. T., Hinh, N. D., Nguyen, L. H., Le, B. N., Nong, V. M., & Ho, R. C. (2017). A study on the influence of internet addiction and online interpersonal influences on health-related quality of life in young Vietnamese. *BMC public health*, 17, 1-8.
- Turan, R. T. (2015). *Başkent Üniversitesi Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı Sıklığı ve İlişkili Faktörle*. (Tez No. 429151) [Tıpta Uzmanlık Tezi. Başkent Üniversitesi, Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Türker, N., Ölçer, H., & Aydın, A. (2016). Yerel Halkın serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları: Safranbolu Örneği. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 49-62.
- Uluslararası Gençlik ve Spor Bakanlığı (UGSB). (2013). *Gençlik raporu 2013*. Ankara: UGSB Yayınları.
- Ulusoy, Y. (2020). Orta Yaş Dönemi Bireylerin İçinde Bulundukları Yaş Dönemine İlişkin Algılarının İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(74): 587-601.

- Uslu, Ş. (2019). *Lise öğrencilerinin internet bağımlılığı, dijital oyun bağımlılığı ve sosyal medyaya yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No. 594088) [Yükseklisans Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Wu, C. Y., Lee, M. B., Liao, S. C., vd. (2015) Risk factors of internet addiction among internet users: an online questionnaire survey. *PloS one*, 10:1-10.
- Xu, J., Shen, L., Yan, C., Hu, H., Yang, F., Wang, L., & Kotha, S. R. (2014). Parent-Adolescent Interaction and Risk of Adolescent Internet Addiction: A PopulationBased Study in Shanghai. *BMC Psychiatry*, 14(112): 1-11.
- Yalçın, C. (2003). Sosyolojik Bir Bakış Açısıyla İnternet. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 27 (1): 77- 89.
- Yılmaz, H. (2019). *Gençlik merkezleri ve gençlerin serbest zaman etkinlikleri*. İstanbul: Eğitim Yayınevi.
- Yılmaz, Ö. (2019). *Gençlik Merkezi Faaliyetleri Ve Üyelerin Gençlik Merkezlerini Kullanım Düzeylerinin İncelenmesi* (Tez No. 559169) [Yükseklisans Tezi. Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Young, K. S. (1998). Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *Cyberpsychology & Behavior*, 1(3), 237-244.
- Young, K. S., & De Abreu, CN. (2010). *Internet addiction: A Handbook and Guide to Evaluation and Treatment*, 2010, 173-190.

EKLER

EK-1. Etik Kurul Kararı

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-70400699-000-2400036119
Konu : Etik Kurul Kararı

30.01.2024

DAĞITIM YERLERİNE

Fakültemiz Etik Kurulunun 19.01.2024 tarihli oturumunda alınan E-70400699-050.02.04-2400026915 sayılı, 2024/1 Fakülte Etik Kurulu Kararları konulu belgede yer alan karar metni aşağıya çıkarılmıştır.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Karar 4: Hazal ÇELİK'in "Gençlik Merkezlerinde Serbest Zaman Elkinliklerine Katılan Bireylerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı çalışma isteği ile ilgili yazısı ve ekleri incelendi.

Yapılan görüşmelerden sonra; adı geçen araştırma çalışmasının yürütülmesinin, etik kurallarına uygun olduğuna, oy birliği ile karar verildi.

Prof.Dr. Necip Fazıl KİŞHALI
Alt Kurul Başkanı

Dağıtım:
Gereği:
Sayın Doç.Dr. Sertaç ERCİŞ
Hazal Çelik

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: d90dd9b2-c030-4b91-bb66-13c879ecb148
Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığı 25240
Erzurum
Tel: +90 442 2311380
Elektronik Ağ: http://www.atauni.edu.tr/#besyo
Kep Adresi: atauni@hs01.kep.tr

Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/ataturk-universitesi-ebys

Bilgi: Özer TOPAL
Faks: +90 442 2311333
E-Posta: besyo@atauni.edu.tr

EK-2. Anket İzni

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü

Sayı : E-94293098-180.02.02-7746593

17.05.2024

Konu : Araştırma İzni - Hazal ÇELİK

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Erzurum Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nün 16.05.2024 tarihli ve E-94293098-770-7729322 sayılı yazısı.

İlgi sayılı, 'Araştırma İzni - Hazal ÇELİK' konulu yazıya istinaden; "Gençlik Merkezlerinde Serbest Zaman Etkinliklerine Katılan Bireylerin İnternet Bağımlılığı Düzeyinin Faklı Değişkenler Açısından İncelenmesi " başlıklı araştırma izni talebi, yürütülmesi, uygunluğu ve onaylanmış veri toplama araçlarıyla birlikte ekte gönderilmiştir. Söz konusu araştırmanın uygulanabilmesi hususunda; Gereğini rica ederim.

Levent ÇAKMUR
İl Müdürü V.

Ek:

1 - 13/05/2024 tarihli E-36592570-605-7659358 sayılı yazı. (2 Sayfa)

2 - Onaylanmış Veri Toplama Araçları (2 Sayfa) (2 Sayfa)

Dağıtım:

YAKUTİYE GENÇLİK VE SPOR İLÇE
MÜDÜRLÜĞÜNE

(Yakutiye Gençlik Merkezi Müdürlüğü, Erzurum
Gençlik Merkezi Müdürlüğü)

PALANDÖKEN GENÇLİK VE SPOR İLÇE
MÜDÜRLÜĞÜNE

(Palandöken Gençlik Merkezi Müdürlüğü)

AZİZİYE GENÇLİK VE SPOR İLÇE
MÜDÜRLÜĞÜNE

(Aziziye Gençlik Merkezi Müdürlüğü)

AŞKALE GENÇLİK VE SPOR İLÇE
MÜDÜRLÜĞÜNE

(Aşkale Gençlik Merkezi Müdürlüğü)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 66391CF4-DD0A-44AB-8BB3-07A4ECD725C7

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/gsb-ebys>

Adres: Üniversite Mah. Lokman Hekim Sokak. No:1/3 Yakutiye ERZURUM

Telefon: (0442) 328 02 20 -21-22-23 Belgegeçer: (0442) 328 00 45

Elektronik Ağ: <http://erzurum.gsb.gov.tr> e-posta: erzurum@gsb.gov.tr

KEP Adresi : genclikvesporbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Ahmet KORKMAZ
Büro Personeli

Ek-3. Anket Formu

Çalışmanın amacı; Gençlik Merkezlerinde Serbest Zaman Etkinliklerine Katılan Bireylerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesidir. Vereceğiniz cevapların üçüncü kişilerle kesinlikle paylaşılmayacağını belirtir, çalışmaya sağladığınız katkılardan dolayı şimdiden teşekkür ederiz.

Araştırmacı

Yükseklisans Öğrencisi Hazal ÇELİK

1. Cinsiyetiniz? ☐ Kadın ☐ Erkek
2. Yaşınız?
3. Kişisel aylık geliriniz? TL
4. Aile Yapınız? ☐ Çekirdek ☐ Geniş ☐ Parçalanmış
5. Mesleğiniz?.....
6. Yapmakta Olduğunuz Faaliyet Türü (En Fazla katılım Sağladığınız bir faaliyeti işaretleyiniz); ☐ Eğitim ☐ Sosyal ☐ Sportif ☐ Kültürel ☐ Diğer.....
7. Ne kadar Süredir Faaliyete katılım Sağlıyorsunuz? Yıl
8. Haftada Kaç Saat Faaliyete Katılım Sağlıyorsunuz?
9. Bu Faaliyeti Yapma Amacınız (En Önemli Olanı İşaretleyiniz);
☐ Sağlık ☐ Sosyal çevre ☐ Ekonomik ☐ Diğer.....
10. Günlük İnternette Geçirdiğiniz Süre Ne kadardır?.....Saat
11. Gençlik Merkezi Faaliyetlerine Katılımınız İnternet Kullanım Sürenizi Nasıl Etkiliyor?
☐ Etkilemiyor ☐ Azalmasına sebep oluyor ☐ Artmasına sebep oluyor

EK-4. İnternet Bağımlılığı Ölçeği

No	Lütfen aşağıdaki sorularda belirtilen durumları hangi sıklıkta yaşadığınızı belirtiniz.	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her Zaman
1	Hangi sıklıkta planladığınızdan daha fazla internette kalırsınız?					
2	Hangi sıklıkta ailenizle ilgili işleri ihmal ederek internette daha fazla zaman harcarsınız?					
3	Okul veya ders ile ilgili çalışmalarınız hangi sıklıkta internette harcadığınız süre yüzünden zarar görmektedir?					
4	Birileri internette ne yaptığınızı sorduğunda hangi sıklıkta sır gibi saklar veya savunmaya geçersiniz?					
5	Birileri siz internette iken canınızı sıkarsa hangi sıklıkta onları tersler, onlara bağırır ve öfkeli davranırsınız?					
6	Hangi sıklıkta gece internette harcadığınız süre yüzünden uykusuz kalırsınız?					
7	İnternete bağlı değilken hangi sıklıkta internetle avunur veya internete bağlı olduğunuz hayalini kurarsınız?					
8	İnternette iken hangi sıklıkta kendinizi 'birkaç dakika daha' derken bulursunuz?					
9	Hangi sıklıkta internette harcadığınız zamanı azaltmak için uğraşırsınız ve başarısız olursunuz?					
10	Ne kadar süre internette olduğunuzu hangi sıklıkta saklamaya çalışırsınız?					
11	Hangi sıklıkta başkalarıyla dışarı çıkmak yerine internette daha fazla zaman harcamayı tercih edersiniz?					
12	İnternete bağlanamadığınızda hangi sıklıkta kendinizi bunalımda, karamsar ve sinirli hissedip, internete bağlandığınızda bu şikayetlerinizin hemen geçtiğini görürsünüz?					

EK-5. Ölçek Kullanım İzni

yasin demir

Kime: [REDACTED]

24.12.2023 Paz 13:53

Evet, tabii ki.

Android için [Outlook](#) edinin

From: Hazal KAYA [REDACTED]

Sent: Thursday, November 23, 2023 2:44:17 PM

To: [REDACTED]

Subject:

merhabalar, **Young İnternet**

Bağımlılığı Testi-Kısa Form üzerine

yaptığınız çalışmadaki anketi kullanmam mümkün
müdür?

ÖZGEÇMİŞ

